

dunărea de jos

228
MARTIE
2021

consiliul județean Galați • centrul cultural „dunărea de jos“

Poate n-ai să mori de dor
Cât aștepti la semafor.
Poate gândurile toate,
Adunate-ntr-o mânășă
Sau un umăr de papușă
Vor ieși de după ușa.
Cine știe? Poate, poate...

Marius Grama

Poezie la semafor.

Poezie la Semafor

CONSILIUL JUDEȚEAN
GALAȚI
CENTRUL CULTURAL
DUNĂREA DE JOS

CONSILIUL JUDEȚEAN
GALAȚI

Ziua Mondială a Poeziei

21 martie 2021

Poezie la semafor

Consiliul Județean Galați și Centrul Cultural Dunărea de Jos sărbătoresc Ziua Mondială a Poeziei (21 martie 2021) într-un mod cu totul inedit: stai la semafor, ca pieton, și aștepti să se facă verde. Între timp, citești versuri de pe asfalt. E poezie de stradă la Galați, unde trecerile de pietoni vor avea versuri scrise de poeți români contemporani.

Este un proiect pe care Centrul Cultural Dunărea de Jos îl aduce la Galați în parteneriat cu Asociația Timișoara 2021 - Capitală Europeană a Culturii, prin bunăvoința lui Ionuț Suciuc (inițiatorul proiectului la Timișoara) și a lui Bogdan Munteanu. Începând cu 21 martie 2021, trotuarele din 30 de intersecții din Galați vor fi inscripționate cu poeme. Poeziile semnate de Angela Ribinciuc, Simona Toma, Victor Cilincă, Stela Iorga, Luminița Potîrniche, Denisa Lepădatu, Angela Bariu, Alina Cheșcă, Adi Secară, Marius Grama, Leonard Matei, Dan Manole, Viorel Dinescu, Vali Crăciun, Alina Simona Dragomir, Dana Potorac, Sterian Vicol, Robert Șerban (Timișoara), Nicoleta Papp, Ana Pușcașu, Alexandru Potcoavă, Adrian Bodnaru, Lucian Vasiliu (Iași), Bogdan O. Popescu (București), Dan Mircea Cipariu (București), Peter Sragher (București), Andrei Novac (București), Iulia Pană (Constanța) vor fi scrise direct pe asfalt, în câteva cartiere din Galați.

Gălățenii sunt încurajați să ia orașul la pas, ca să le descopere și să le citească pe toate. Selecția autorilor și a versurilor a fost făcută de coordonatorul proiectului, poeta Florina Zaharia. Ele vor fi scrise pe asfalt, pe alei, pe trotuare, fără a influența în vreun fel marcajele rutiere sau accesul vizual la acestea.

**Noaptea, când unii îngeri dorm
iar alți-s duși în promenade
îmi pun privirea de smaralde
și plec ușor, cu pas inform,
spre ascunzișul de sub pod.
Îmi fac în mintea mea un nod
să nu uit când te văd, să torc.**

Victor Cilincă

eu nu călătoresc prin lumea asta
ci prin constelații divine
mi-am petrecut ultimele vieți
iubindu-mă cu duhurile nisipurilor
lasându-mi sângele prin temple de aur
colecționând idoli, înălțând castele
să adăpostesc propriile visuri

Alina Cheșcă

știi, am primit o
scrisoare de la freud,
îmi spunea să nu mai fluier
după pescăruși.
să număr pașii
înapoi până la mare
și să nu-i uit pe scufundați.

Angela Baci

o clepsidră descrește sub piele
cumpăr și vând tot mai mult timp și creier
nestingherit sângele traversează străzi oglinzi și galaxii
memoria absoarbe tot ce se înfige adânc în inimă
și în destin
restul devine reciclabil

Denisa Lepădatu

ce mică se face lumea
în fiecare zi tot mai mică
cum să o apăr cu mâinile mici
și ce să-i spun în puține cuvinte
hei micuțo
câinele meu mi-a promis
că va scormoni în pământ
să mă caute

Dana Potorac

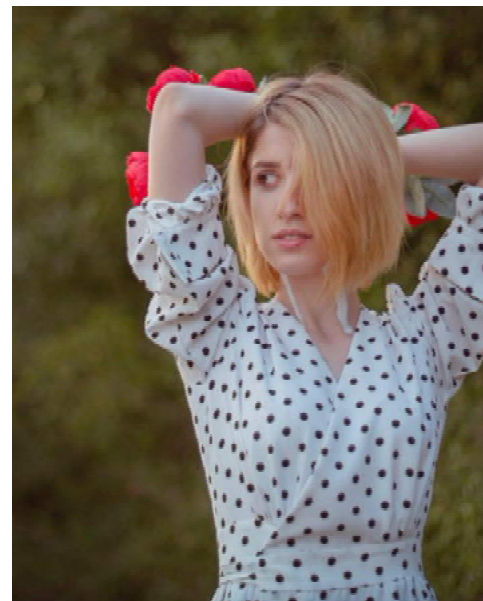
Intr-Un poem care-mi poartă pielea
l-am auzit deseori pe tatăl meu
cum spunea că lumea e făcută toată din același lemn
matern și necondiționat prezent
pentru că lemnul nu este
ci trebuie purtat cu sine-n piele
chiar dacă unii îl desconsideră sau interzic.

Simona Dragomir

E semn de grea melancolie
în orașul cu turnuri gri și tei pe bulevarde -
arca întinsă și calmă
cu îndrăgostiți, bătrâni solitari și oarbă risipire.
Tresar în noul început
cu noi poeme în sânge
în bătaia secunde și-n umbra ce cade peste toate.

Vali Craciun

**semne de circulație interioară
litere și ideograme
trec pe autostrada
subconștient-oniric
ca o vorbire neîncetată cu tine însuși**

Dan Mircea Cipariu

**nu toate lucrurile
au greutate
pe unele
cerul le iubește mai mult**

Robert Șerban

**Poate n-ai să mori de dor
Cât aștepti la semafor.
Poate gândurile toate,
Adunate-ntr-o mânășă
Sau un umăr de papușă
Vor ieși de după ușă.
Cine știe? Poate, poate...**

Marius Grama

**Prin mine mergi la cea dintâi durere
Spre oaza scufundată în tăceri
Spre asimptota care-n valuri pier**

**Prin mine mergi la ziua cea de ieri
Ca printr-un estuar de ore arse
Prin mine treci din Azi spre Nicăieri**

Viorel Dinescu

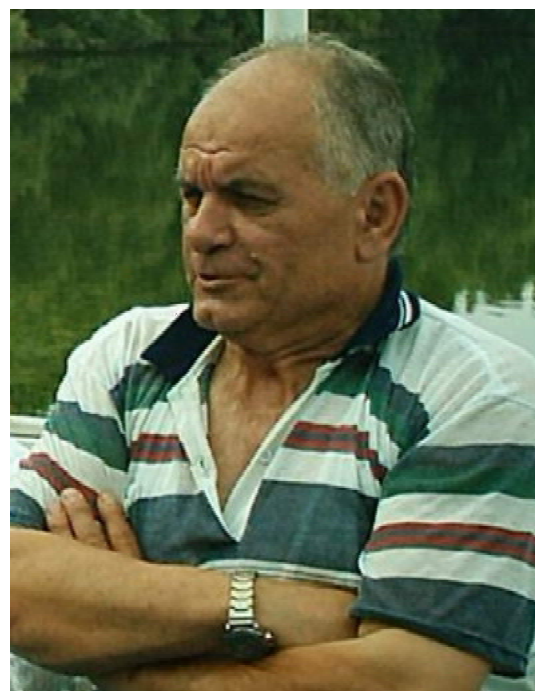

**nu înțeleg
de ce oamenii se roaga
în fața trupului meu nevăzut
pentru că eu traiesc
cu toate gândurile lor pe buzele mele
numai că nimeni nu are cum să le aștearnă pe hârtie
pentru că nimeni
dar nimeni absolut nimeni nu mă vede**

Peter Sragher

**Încă nerostit,
Poetul e asemeni orbului
Pierdut într-o livadă,
Mușcând mărul cel copt
Cu vierme cu tot
Trăind dar nevisând
Floarea de fum**

Sterian Vicol

Deplina, sensuala întristare,
cu tine adorm în exil -
totul continuă să existe,
inclusiv
războiul mâinii stângi cu mâna dreaptă

Lucian Vasiliu

te iubesc
ca și cum aș cădea
de la înălțime
și conturul de cretă
ar continua să te caute
pe bicicletă
prin parcuri

Simona Toma

eu vreau să exiști
să ridic din tine cuvinte
și să merg apoi cu picioarele lor
indiferent ce ai face și ai gândi
mereu va exista în tine o poartă
prin care te vei întoarce în lume,
la realitate.

Florina Zaharia

**când plâng bătrânii
plouă pe un rug
o pipă și o candelă
fumegând
umbrelă cu spiță
întoarsă în vânt**

Luminița Potîrniche

**poezia-i inima clownului-soare
jucând lacrimile tuturor
pe-acest asfalt visător care
așteaptă ploaia să prindă stele
și ochii voștri, Trecătorule,
Frumoasă Trecătoare!**

Adi G. Secară

**Primavara din noi
are legătura cu cei dragi.**

**Dacă sufletul are pentru cine să tresară,
dacă ochii au pentru ce să zâmbească,
atunci primăvara poate veni în orice clipă.**

Angela Ribinciuc

absența
pe trotuarul de lângă
stă să mă apropie de ea

Nicoleta Papp

oricât ne vom privi
cu ochii urmașilor noștri
într-o zi
nu ne vom mai recunoaște

Alexandru Potcoavă

Poezie la semafor - Timisoara 2021

să faci bani mulți
să fii în sfârșit fericit
să devenim amândoi tandri
ca două
dâre de benzină

Ana Pușcașu

îmi simt viitorul
ca o mină de pământ
de pe care nu pot ridica
piciorul

Adrian Bodnaru

nu știu cine ești, nu știu cine sunt.

prin amintiri cineva se ține de mână cu mine.
și tot acolo, prin amintiri
se iubește la greu.

acum însă nu mai aud
decât vapoarele care se descarcă în port.

Bogdan O. Popescu

**nesabuința
crengii de cireș
înflorind spre un om
într-o iarnă care
există!**

Stela Iorga

**O cească albă e inima
Aseară am încercat să o desenez
Sa-i conturez cu o linie simplă curbura
Toartei.
Am atins-o fin cu degetul arătător
S-a înfiorat și emoția s-a auzit oftând...**

Iulia Pană

secvențe
fără să ne iubim
am trăit ani de zile
în fiecare noapte
se lasă întunericul
din ce în ce mai complicat
din ce în ce mai profund
cutii goale de coca cola
asfaltul rece al nopților care urmează să vină

Andrei Novac

a fost odată ca niciodată
o prințesă
despre care am certitudinea
la coborâre
că reușea să păstreze trenurile
așa cum au fost fabricate.

Leonard Matei

De-ar fi să știi pe orișicine-ar fi
Pe tăcerea ta pătat ca amintire
Cum trecerea-i eclipsă de iubire
Viteza este lipsa dintre clipe

Dan Manole

Caleidoscop martie

1 martie 1746: Constantin Mavrocordat, domnul Țării Românești (1744-1746), clerul înalt și boierii hotărăsc eliberarea din Serbia a rumânilor fugiți, care se reîntorc în țară; liberi ca persoana, țăranii rămân totuși dependenți economic de boieri, fiind obligați să presteze boierului 12 zile de clacă, în Țara Românească și 24 de zile, în Moldova.

1 martie 1867: A apărut primul număr al „Convorbirilor literare”, organ de presa al „Junimii”- grupare politică și literară condusă de Titu Maiorescu.

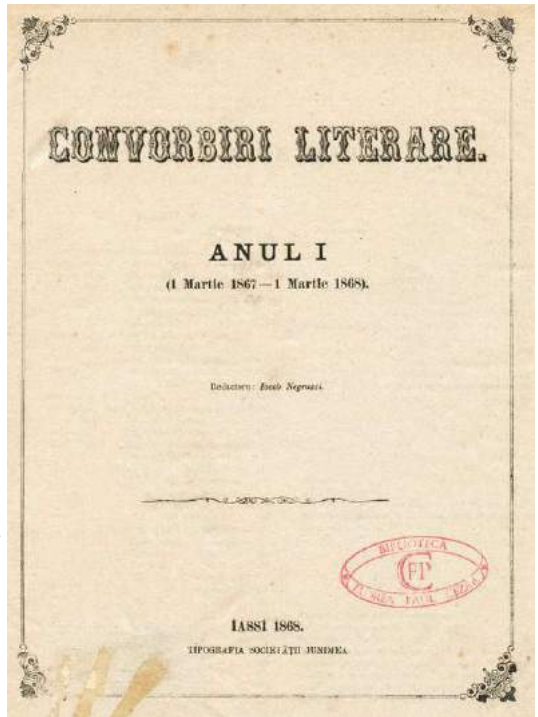
1 martie 1907: Și-a început activitatea Serviciul de urgență „Salvarea”, din inițiativa dr. Mina Minovici.

1 martie 1944: A avut loc premiera piesei „Steaua fără nume”, de Mihail Sebastian, la Teatrul Alhambra din București.

1 martie 1998: Titanic devine primul film cu încasări de peste 1 miliard de dolari în întreaga lume.

1 martie 1810: S-a născut Frederic Chopin, compozitor și pianist polonez din perioada romantismului. Este considerat drept unul dintre cei mai prolifici și influenți compozitori de muzică pentru pian.

1 martie 1837: S-a născut scriitorul român Ion Creangă. Recunoscut datorita măiestriei basmelor, poveștilor și povestirilor sale, Ion Creangă este considerat a fi unul dintre clasicii literaturii române mai ales datorita operei sale autobiografice “Amintiri din copilărie”.

2 martie 1716: Apare lucrarea lui Dimitrie Cantemir, *Descriptio Moldaviae*, prima monografie geografică la români, scrisă în limba latină, la cererea Academiei din Berlin. Lucrarea este alcătuită din trei părți și este însoțită de prima hartă a Moldovei.

2 martie 1969: Primul zbor al supersonicului franco-britanic de călători, Concorde 001, care va depăși viteza sunetului la 1 octombrie 1969.

3 martie 1847: S-a născut Alexander Graham Bell, om de știință scoțian, care în anul 1876 a brevetat pentru prima dată în istorie un dispozitiv capabil să emită și să recepționeze cuvintele rostite, telefonul.

3 martie 1882: S-a născut Ion Mihalache, politician român, a fost învățător, om politic, ministru în mai multe guverne, fondator și președinte al Partidului Țărănesc, vicepreședinte al Partidului Național-Țărănesc.

4 martie 1977: S-a produs cel mai grav cutremur din România, 7,2 grade pe scara Richter, care a provocat peste 1.500 de victime.

4 martie 1678: S-a născut Antonio Vivaldi, compozitor italian. Este considerat drept cel mai de seama reprezentant al barocului muzical venețian. A compus celebrele "Anotimpuri".

4 martie 1882: S-a născut Nicolae Titulescu, jurist, diplomat și om politic român. A fost un diplomat, jurist, profesor și om politic român, în repetate rânduri ministru al afacerilor străine, ministru plenipotențiar, președinte al Ligii Națiunilor.

5 martie 1889: La Ateneul Român a avut loc primul concert susținut de orchestra Societății Filarmonice Române, astăzi Filarmonica George Enescu.

6 martie 1475: S-a născut Michelangelo Buonarroti, sculptor, pictor, arhitect și poet italian, recunoscut ca cel mai de seama artist renascentist.

11 martie 2011: Un cutremur cu magnitudine 9 grade pe scara Richter și cu epicentrul în Oceanul Pacific, a lovit coasta de est a Japoniei. Cutremurul a fost urmat de tsunami.

Evenimentul a declanșat al doilea cel mai mare accident nuclear din istorie, "Dezastrul de la Fukushima", și unul din singurele două evenimente care să fie clasificate ca Nivel 7 pe scara internațională a evenimentelor nucleare.

12 martie 2011: La o zi după cutremurul din Japonia, un reactor de la centrala nucleară Fukushima Daiichi se topește, explodează și eliberează radioactivitate în atmosferă.

12 martie 1965: A murit George Călinescu. Este considerat drept unul dintre cei mai importanți

critici literari români din toate timpurile, alături de Titu Maiorescu sau Eugen Lovinescu.

13 martie 1936: A avut loc premiera absolută, la Opera Mare din Paris, a tragediei Oedip, de George Enescu.

13 martie 1907: S-a născut Mircea Eliade, prozator, istoric al religiilor, romancier, eseist român.

14 martie 1966: A avut loc premiera filmului Răscoala, după romanul omonim al lui Liviu Rebreanu, în regia lui Mircea Mureșan. Filmul a obținut premiul Opera prima, la Festivalul de Film de la Cannes.

14 martie 1879: S-a născut fizicianul Albert Einstein. A fost autorul teoriei relativității și unul dintre cei mai străluciți oameni de știință ai omenirii. În 1921 i s-a decernat Premiul Nobel pentru Fizică.

14 martie 1883: A murit Karl Marx, filozof, istoric, economist, sociolog și jurnalist german, întemeietor împreună cu Friedrich Engels al teoriei socialismului științific, teoretician și lider al mișcării muncitorești.

15 martie 1876: A apărut, la București, ziarul "Timpul", organul de presă al Partidului Conservator, la care au lucrat Mihai Eminescu, Ion Slavici și I.L. Caragiale.

15 martie 1892: A fost patentată prima scară rulantă de către Jesse W. Reno din New York.

16 martie 1965: A avut loc premiera filmului Pădurea spînzuraților, în regia lui Liviu Ciulei, film distins cu premiul pentru regie la Festivalul de la Cannes.

16 martie 1957: A murit sculptorul român Constantin Brâncuși. A avut o contribuție covârșitoare la înnoirea limbajului și viziunii plastice în sculptura contemporană.

17 martie 1866: A început să funcționeze Banca României, creată prin transformarea Băncii Imperiului Otoman sub numele de "Bank of Roumania". Primul președinte al Consiliului de administrație a fost Ion Ghica.

17 martie 1941: A murit Nicolae Titulescu, jurist, diplomat și om politic român. A fost un diplomat, jurist, profesor și om politic român, în repetate rânduri ministru al afacerilor străine, ministru plenipotențiar, președinte al Ligii Națiunilor.

18 martie 1906: Traian Vuia realizează, la Paris, primul zbor din Europa cu un aparat mai greu decât aerul, condus exclusiv prin mijloace proprii de bord.

19 martie 1965: A murit Gheorghe Gheorgiu-Dej, liderul comunist al României din 1948 până la moartea sa și Președinte al Consiliului de Stat al

Republicii Populare Române în perioada 21 martie 1961 -18 martie 1965.

21 martie 2006: S-a înființat rețeaua de socializare Twitter.

22 martie 1895: Auguste și Louis Lumiere au făcut, la Paris, prima demonstrație a cinematografului, utilizând un film din celuloid.

22 martie 1943: Premiera filmului „O noapte furtunoasă”, ecranizare a celebrei comedii a lui I. L. Caragiale; din distribuție făceau parte: Radu Beligan, Alexandru Giugaru, iar regia era semnată de Jean Georgescu.

22 martie 1995: Cosmonautul rus Valeri Poliakov revine pe Pământ, după ce a stabilit un record de 438 de zile în spațiu.

23 martie 1998: Pelicula „Titanic” a adunat nu mai puțin de 11 trofee Oscar, egalând filmul „Ben-Hur”, care stabilise recordul pentru cele mai multe premii câștigate.

24 martie 1874: S-a născut Harry Houdini, celebru iluzionist american. A rămas celebru în lumea magicienilor pentru abilitatea cu care reușea să evadeze din spații închise.

24 martie 1905: A murit scriitorul francez Jules Verne, precursor al literaturii științifico-fantastice. Ocupă locul al doilea în rândul celor mai traduși autori, după Agatha Christie.

26 martie 1953: Primul vaccin contra poliomielitei a fost pus la punct în Statele Unite de Dr. Jonas Salk.

26 martie 1827: A murit Ludwig van Beethoven, compozitor german, recunoscut ca unul din cei mai mari compozitori din istoria muzicii. Este considerat un compozitor de tranziție între perioadele clasică și romantică ale muzicii.

27 martie 1697: Sinodul de la Alba Iulia, convocat de mitropolitul Teofil, a adoptat Unirea cu Roma, act care a pus bazele Bisericii Române Unite cu Roma.

27 martie 1968: A murit în urma unui accident de avion Yuri Gagarin, cosmonaut rus, primul om în spațiu.

28 martie 1923: Este promulgată prin decret regal Constituția României Mari, votată de Parlamentul României la 26 martie 1923, una dintre cele mai avansate și democratice constituții din Europa aceluși timp.

30 martie 1830: S-au încheiat lucrările de redactare a Regulamentelor Organice, considerate primele acte constituționale de pe teritoriul României.

30 martie 1866: Locotenența domnească publică Proclamația către popor, prin care recomandă alegerea prin plebiscit a principelui Carol de Hohenzollern ca domnitor al Românilor, cu drept de moștenire și sub numele de Carol I. Guvernul Ghica dă publicității un manifest, la 2 aprilie 1866, cu același sens.

30 martie 1981: Președintele Ronald Reagan este împușcat în piept, în afara unui hotel din Washington, D.C., de către un vagabond cu probleme psihice, numit John Hinckley Jr.

31 martie 1889: A fost inaugurat Turnul Eiffel, cea mai înaltă clădire din lume la acea vreme (300,24m) și percepută de către o parte a populației Parisului ca o “rușine” care ar trebui să rămână doar 20 de ani.

31 martie 1933: S-a născut poetul român Nichita Stănescu. Este considerat atât de critica literară cât și de publicul larg drept unul dintre cei mai de seamă scriitori pe care i-a avut limba română, pe care el însuși o denumea „dumnezeiesc de frumoasă”.

Din coroana de spini a României

Apă, apă, apă..

Din relatările colegului meu de spital, ginecologul Cosma Țapliuc: „Noi suntem din Storojineț”

Bucovina de nord pe care până la urmă Hitler a cedat-o lui Stalin în urma înțelegerii banditești dintre Ribbentrop și Molotov. A cedat-o strângând din dinți căci pentru el, Bucovina nu era românească, ci nemțească. Se simțea moștenitorul natural al Austriei. Bucovina a venit în afara discuției inițiale care ceda Basarabia sovieticilor, dar atât, din teritoriul României. În 1944 venind frontul peste noi, care ne reîntorsesem la Storojineț, după ce Mareșalul a pornit Reîntregirea ne-am refugiat. Am plecat organizat, cu trenul la dispoziție, la Blaj.

A plecat mama cu cei doi copii. Eu aveam patru ani. Tata a mai rămas o zi, să strângă ceva lucruri, și au intrat rușii. A trebuit să fugă la Blaj prin Ungaria și Cehia. Culmea este că a reușit deși șansele erau puține. La Blaj ne așteptau birjele în gară.

Ne-au cazat pe toți în sala de sport dintr-o școală, cearcefuri albe imaculate, mâncare caldă.

Era încă România organizării perfecte și a grijii pentru oameni. Se întâmpla pe 26 martie 1944.

A doua zi au venit gospodarii care urmau să ne preia în gazdă. Numai că în toamna lui 1944 au intrat sovieticii. Și au întocmit imediat Comisia de repatriere pentru bucovineni și basarabeni. Pusese mâna pe listele celor evacuați. Dispozitivul numit „comisie” avea o intrare și două ieșiri.

O ieșire era spre URSS, în vagoane de marfă direct Siberia, o alta era eliberarea (fragilă și temporară cum se va vădi pentru foarte mulți).

Trebuia să dovedești că după ultimatumul sovietic din 1940 nu ai rămas în Basarabia și Bucovina.

Că dacă ai rămas erai cetățean sovietic și implicit și trădător de țară refugiindu-te ulterior în România burghezo-moșierească inamică.

Pedepsit ca trădător tu și tot neamul tău, chiar și copilul sugar. Mama lui Țapliuc a riscat.

Familia se refugiase în urma înțelegerii dintre Stalin și Hitler care își repatriase din Bucovina 100.000 de nemți în Germania ca etnici germani.

De fapt numai o bunică a lui Cosma era nemțoaică, erau în rest amestec de români și ucrainieni, mai mult ucrainieni. Dar comunitatea germană i-a ajutat.

În Germania partea austriacă a familiei s-a simțit acasă. Au devenit cetățeni germani, au primit

casă și slujbe. Părinții lui Țapliuc, mai exact mama-sa, a venit în România unde nu apucase să fugă la timp în 1940. Nemții au acceptat, între timp România devenise țară aliată dar i-au ținut, în condiții extrem de civilizate, într-un lagăr de triaj. Aveau niște ecusoane pe gât (a lui Cosma era:4 ani, ochi albaștri, oblici) cu numele și semne particulare.

Doamna Țapliuc păstrase ecusoanele care ar fi fost dovada că nu erau cetățeni sovietici, ci germani. Numai că a fi neamț însemna a fi împușcat pe loc sau trimis tot în Siberia.

Tovarășul Stalin prin Gobbels-ul său numit Ilia Ehrenburg decretase: Dunărea neamțul! Neamțul nu e om. Punct de vedere oficial și cu valoare executivă. În plus, doamna Țapliuc mințea. Trăiseră trei luni în Storejinețul sovietic și participaseră la vot. Erau cetățeni sovietici. Dar cei de la triaj nu excelau prin cultură. În fața unei situații atipice i-au lăsat să plece. Țapliucii înțelegeau că au scăpat întâmplător și temporar și că trebuiau să dispară din peisaj. Cum? Stăteau perioade relativ scurte ascunși în diferite sate, locuind în beci (contra cost) și mituind jandarmul satului.

În 1945, la vârsta de cinci ani, colegul meu a evadat din curtea casei ascunzătoare și s-a dus la gară. Și acolo și-a văzut soarta din o altă perspectivă.

Lângă gară era o garnitură de vagoane de vite ticsite cu basarabeni și bucovineni recuperați. Trădători ai puterii sovietice! Bolșevicii nu o făceau abuziv. Nici vorbă. La Yalta tovarășii Churchill și Roosevelt le-au permis expres și în scris să o facă. Vagoanele aeriseau prin niște ferăstruici cu gratii dese din care ieșeau doar degetele care se zbăteau ca niște viermi. Apă! Apă! Apă! Zbiera stins tot eșalonul.

„Cine să le dea și pe unde? Am citit pe Youtube (mai exact am auzit căci era povestit, culmea în rusă) memoriile unui prizonier la Stalingrad. Din prizonierii de la Stalingrad s-au întors acasă în Germania 6%. Cel ce povestea era doar unul din cei doi ce au supraviețuit dintr-un vagon de o sută de oameni. De fapt au ajuns vii șase oameni până la lagăr, dar patru au murit a doua zi. De unde această uriașă mortalitate? Nu au primit în tot timpul transportului apă. Neamțul comenta că se aștepta căci șeful trenului era un evreu, iar ura era de netrecut. Menționa că după 1944 soarta prizonierilor germani s-a schimbat în bine.

Credeam că povestea prizonierilor de la Stalingrad e un caz particular. Numai că, iată, lucrurile par mai complicate.

Strada Domnească, mai frumoasă decât Calea Victoriei!

Strada Domnească, mai spunea lorga, era cea mai luxoasă din țară: „Strada se face tot mai frumoasă. Acum vitrine strălucitoare adaugă lumina lor; cofetăria centrală, berării, oteluri, prăvălii de tot felul, băcănii.” Și „această stradă de căpetenie nu-și găsește, prin lungimea ca și prin egalitatea luxului ei de bun-gust, părechea în nici un oraș din țară.” Ba chiar și cele mai sărace „dughene”, magazine mici, sărace, erau „mai nobile” decât cele de pe eleganta stradă Lăpușneanu din Iași sau de pe bogata Cale a Victoriei din capitală!

Galațiul a fost al doilea oraș din România care a avut tramvai, în primul an al secolului XX, printre primele din țară și din Europa cu trotuare (de lemn) și cu iluminat stradal cu gaz (numit „gaz aerian”).

Kogălniceanu, protector al Galațiului

„Dunărea produce de asemenea deosebită impresie asupra călătorului, care o vede întâia oară”, scria chiar tânărul Mihail Kogălniceanu, viitorul prim-ministru din vremea lui Cuza, protector consecvent, ani la rând, al Galațiului. Tânărul, care îl frecventa și pe Negri la întrunirile secrete de la conacul Mânjina al pârcălabului, și pe judecătorul Cuza, „a rămas mișcat sufletește de măreția cursului acestui fluviu și de atunci a păstrat toată viața deosebit interes portului și ținutului Covurlui”, după cum scria profesorul Munteanu-Bârlad. La Galați, Dunărea are lățimea cea mai mare de pe tot cursul ei! Cât despre Kogălniceanu, ca parlamentar, el a luptat, după desființarea, spre sfârșitul de secol XIX, al profitabilului, pentru porturile dunărene, regim de Porto-Franco, el cerând Parlamentului reînființarea regimului scutirilor de taxe, sprijinit fiind și de alți câțiva parlamentari, printre care și Lascăr Catargiu, fost pârcălab de Galați - înțelegeți acum de ce avea statuia la loc de cinste, lângă Grădina publică?

Fără succes însă: nu s-a mai putut reveni la statutul de port liber, fără taxe vamale, care adusesese o înflorire a orașului nemaiîntâlnită până astăzi.

Sunt însă și cercetători istorici care susțin că, din contra, prin compensări guvernamentale, economia gălățeană chiar a avut creșteri după desființarea Porto-Franco-ului. În același timp țara câștigând fonduri importante, recuperate, căci regimul scutirii de taxe permitea și ascunderea unor mari câștiguri ilegale ale negustorilor din porturile respective.

fragment din volumul „Abecedarul istoric gălățean”

Tramvai și pe strada Traian, aproape de farmacia Ținc. Se pot observa numeroase magazine, umbrite de copertine foarte mari, și o animație care astăzi nu mai există. Desigur, erau și mulți mușterii ai magazinelor și ai Pieței Negri, piața centrală a orașului, aflată nu departe

Un tunel misterios către cetatea romană

Despre un misterios tunel, de legătură a cetății cu partea de jos a platoului de la Bărboși am aflat tot de la Tudose Tatu, care mi-a arătat această mențiune la primul arheolog din România, Gheorghe Săulescu, care nu a făcut săpături arheologice aici, dar a vizitat locurile pe care le denumea, după o expresie latină, Caput Bovis - „Capul de bour”. Cum capul de bour apărea și pe stema Moldovei, și acest mister ar trebui studiat. Cu mai bine de zece ani înainte de Revoluția de la '48, acest tunel secret putea fi încă văzut. Descrierea istorico-geografică a cetății Caput Bovis (capul Boului) sau Gherghina a cărei ruine se află în apropierea Galațiului”. Într-o carte scrisă de marele arheolog și retipărită după Revoluție, Săulescu scrie: „în coastele mobilei castelului despre apus s-au descoperit o întreagă edificie ce seamănă cu o cazemată sau un drum subpământic boltit după arhitectura Gotică, zidul ei este dublu, cel deasupra de piatră și cel de dinlăuntru de cărămidă romană”, iar „Scopul acestei cazemate se pare a fi fost precum adăpostul ostașilor Romani, preatâta ținerea comunicației între cii de sus din cetate și cii de jos din politic (adică din populație - este un termen grecesc). Numai fundul numitei zidiri apucase până la sosirea mea a se strica.” Tatu crede că tunelul a fost folosit în perioada medievală, fiind reparat, reconstruit în stil gotic, la modă atunci, amestecat cu stilul bizantin, în Moldova. Cărămizile, spune Săulescu, aveau cam jumătate de metru lungime și vreo 30 cm lățime, cam ca... bolțarii actuali.

Cursanții Scolii de Arte - prof. Capră Angelica Coca Drăgan

Gânduri

În suflet iarăși este vânt,
adâncuri și răcoare,
tu ai venit în viața mea
cu gând ascuns, precum o boare.

Eu te-am crezut și te-am iubit
zburând spre culmile-nsorite,
dar am căzut pe caldarâm
zdrobindu-mi sufletul, iubite.

Încerc să îmi revin acum,
deși în suflet curge sânge,
în mintea mea doar tu îmi ești
și inima în două mi se frânge.

Mă rog la Dumnezeu să-ți uit
și chipul tău și răsufarea,
spre a putea zâmbi din nou
împrăștiind înnoarea.

Mărțișorul

Vesel și sprintar tu ești,
Mărțișor ce împlinești
Bucuria-n primăvară
Și ești prins la inimioară.

Tu ești vechi de mii de ani
Mărturii de la romani;
Pietricele ei vopseau
Roșu-alb și le purtau.

Amulette la-nceput
Prinse-n șnur ades, la gât
Aduceau belșug și pace
La romani, de mult, în case.

Și la noi, pe la români
La-nceput purtam la gât
O monedă de argint
Animată-ntr-un alint.

Apoi ne-am modernizat,
Anii, viața ne-a-nvățat
Multe alte obiceiuri,
Mărțișoru-i după vremuri.

Darul primăverii

Mă înalț din firul crud al ierbii
Din floarea albă de cireș;
Mă înalț din zumzetul albinei,
Din zborul găzei în iureș.

Mă înalț din nou,
În zbor de primăvară
Și-mi e dulceag cadou
Povara grea
Ce-o simt acum, a fi ușoară.

Și pace, armonie, soare
Este în jur și peste tot,
Natura e în sărbătoare
Renaște iar într-o splendoare.

Laura-Teodora Păvălașc și Daria Teodora Hărăbor

Rețeta fericirii cuprinde mai multe ingrediente: muncă, dăruire, ceva mai mult suflet și amintiri frumoase.

În 33 de ani de activitate la Școala de Arte (o fi mult, o fi puțin?) am cules roadele dăruirii mele în elevii pe care i-am modelat de-a lungul anilor.

Le-am sădit dragostea pentru frumos și le-am deschis drumul pentru a merge mai departe în aprofundarea artei pianului în licee și universități de profil devenind profesori, instrumentiști, regizori, actori, impresari.

Am să amintesc din seriile mai vechi pe: Irina Evghenie, Olaru Georgiana, Barău Zâna, Zîrzea Ioana, Ioana-Cristina-Buțu, Roman Diana, Ionescu Andrada, Jaleru Diana, Paraschiv Violeta, Paraschiv Cosmin, Mîrzac Alexandra, Bohorodită Crina, Irina Ceapraga și alții.

Am să mă opresc la două eleve mai actuale care au adus multe premii și aprecieri Scolii de Arte și

Centrului Cultural Dunărea de Jos. Este vorba despre Laura-Teodora Păvălașc.

Un copil deosebit de talentat muzical și sensibil a obținut foarte multe premii, trofee, premii speciale și de excelență la concursuri de marcă naționale și internaționale: Iași „Pro Piano”, București „Brave claviaturi”, Constanța „Piano Art”, Galați „Pianul fermecat”; Brașov „Art Brașov Festival”, Pitești „Primăvara artelor”; Galați „Miniatura romantică Focșani „Noelia Prisecaru”.

După o pauză (fiind elevă la CNCN) se pregătește prin studiu intens să devină elevă la Liceul de muzică Dimitrie Cuclin. Îi urez mult succes!

Cealaltă, elevă specială este Daria Teodora Hărăbor, care este încă eleva noastră la extracurs. Ea spune că „prin muzică se relaxează dându-i în munca ei laborioasă de zi cu zi aripi”. Daria este medaliată la concursuri internaționale cu aur, argint în domeniul astronomiei și astrofizicii în perioada 2010-2020 a participat la câteva concursuri naționale și internaționale obținând premiul I,II,III la Brăila, Galați, Râmnicu Vâlcea, Pitești.

În perioada 5-18 august 2020 a obținut premiul II la New York la concursul: Online Piano International Competition „Aliona’s Piano Studio”. Mult succes, Daria!

Eu mă consider un om împlinit prin acești elevi minunați și doresc să fiu sănătoasă pentru a face fericți și pe elevii actuali!

Capră Angelica – profesor pian CCDJ

Clasa de pian - profesor Viorica State

Motto: „Viața e ca un pian: clapele albe sunt momentele fericite; clapele negre sunt momentele triste, dar reține că ambele clape sunt folosite pentru a da o muzică suavă.” Bartolomeo Cristofori

Continuând prezentarea tinerelor talente ale secției Școala de Arte din cadrul Centrului Cultural „Dunărea de Jos” ne oprim atenția asupra Iuliei-Daria Lefter o posibilă Sînziana Mircea în devenire! Și pentru a demonstra că nu exagerăm deloc vom lăsa „faptele” să vorbească. Iulia-Daria Lefter, cursantă în anul IV la clasa de pian a prof. Viorica State este un „client” al concursurilor și festivalurilor naționale și internaționale de interpretare la pian obținând prestigioase distincții și trofee după cum amintim: - premiul I la Concursul Internațional de Pian „Nice Cote D’Azur” (Franța); - premiul I și premiul special pentru muzicalitate și realizare artistică la Concursul Național de Interpretare a Muzicii Românești pentru pian „Brave claviaturi”; - premiul I la Concursul Internațional de Interpretare Vocală și Instrumentală „Ofranda Sufletului”; - premiul I la Concours Musical de France (Paris) și premiul al II-lea la International Piano Competition (Milano), Marele Trofeu al Festivalului Național „Star de 5*****” Ediția a X-a Online, București, 28-29 Noiembrie 2020; - marele premiu al Festivalului „Pian de poveste”,

ediția a IV-a, 11 decembrie 2020, Ploiești; - premiul I de Excelență la categoria Hobby în cadrul concursului Național de Interpretare pentru Pian Solo „Magic Piano”, ediția a VII-a, 12-13 decembrie, 2020, București! Și cum în spatele oricărui talent se ascund îndelungi eforturi și Iulia-Daria Lefter studiază ore întregi game, arpegii, acorduri, interpretând piese complexe de conservator! Despre ea prof. Viorica State afirma: „Este o plăcere să lucrezi cu ea! Simte ceea ce cântă. Ne înțelegem din priviri și nici nu observ când trece ora de pian.” Fire polivalentă, Daria este pasionată și de matematică (este elevă în clasa a VI-a la Școala Gimnazială „Mihail Sadoveanu” din Galați), unde deasemenea a obținut premii la concursuri naționale și internaționale: - premiul de excelență la Gazeta Matematică; - premiul I la concursul Internațional „Formidabili”; - premiul I la Concursul „Comper” și premiul I la Proiectul Internațional de Matematică Aplicată „Cangurul”. Și cum anticicii spuneau „Mens sana in corpore sano”, în puținul ei timp liber rămas Daria face cursuri de înot și tenis. Despre ea cu certitudine vom mai auzi în viitor...

Un City break în Galați

Atâția prieteni care nu sunt gălățeni, atâția membri de delegații și grupuri de vizitatori, atâția străini, de câte ori am fost în țară sau peste hotare, curioși, m-au întrebat dacă orașul meu de suflet, Galațiul, ar fi demn, din punct de vedere al turismului modern, contemporan, să suporte toate plăcerile unui așa zis city break! Unii, binevoitori, au întrebat dacă ar avea ce face măcar o singură zi în orașul care se pregătește să-l sărbătorească domnește pe Petru Rareș, în orașul lui Dimitrie Cantemir, orașul lui Alexandru Ioan Cuza și al lui Gheorghe Gheorghiu Dej!

Eu le-aș propune, de pildă, un tur al monumentelor istorice! Aceasta pentru prima... zi! Și așa începe cu cel mai nou monument, cel al Apărătorilor orașului Galați, ridicat pe locul vechiului monument cu același nume, în același format, pe Strada Brăilei, la intersecția cu Strada I.L. Caragiale, lângă Stirex, pe la mijlocul lunii ianuarie 2018.

Evenimentul a fost dedicat împlinirii a 100 de ani de la Bătălia pentru Galați, „singura confruntare militară de amploare care a avut loc pe teritoriul României în anul Marii Uniri de la 1 Decembrie 1918”, după cum a anunțat Muzeul de Istorie gălățean. „În acel început de an, 1918, aproximativ 2.000 de militari români au apărat orașul Galați de la distrugere și ocupare, luptând împotriva unităților militare bolșevizate, din cadrul Armatei a VI-a ruse, aflată în retragere de pe frontul din Moldova. A fost prima bătălie din secolul XX între Armata Română și unitățile militare ruse, trecute în tabăra bolșevicilor. În această confruntare au conlucrat trei arme ale Armatei Române - marina, trupele terestre, aviația - un caz unic pentru o bătălie desfășurată pe teritoriul României în Primul Război Mondial. În memoria acelor lupte, orașul erou Galați a fost decorat de Regele Italiei, prin generalul Pietro Badoglio (1921) și de Președintele Franței, prin generalul Henri Mathias Berthelot (1922), acordându-i-se Crucea de Război a Italiei și Crucea de Război a Franței.

În anul 1923, Societatea „Luptătorii Patriei, a demobilizaților ofițeri și grade inferioare” din Galați propune Primăriei Galați ridicarea unui Monument închinat Apărătorilor orașului Galați. Monumentul a fost realizat de marmorarul Ioannis N. Renieris și amplasat la întretărirea străzilor Brăilei cu Balaban.

Din rațiuni așa-zis „edilitare”, Monumentul Apărătorilor orașului Galați a fost demolat în anul 1962.

Apoi se pot vizita Castrul roman de la Tirighina, apoi, ceva mai greu deocamdată, mormântul roman cu mozaic din cartierul Micro 19, monument unic în Moldova, apoi Biserica Fortificată Precista... Pentru că se apropie, iată, și zilele dedicate Dragostei, Ziua Sfântului Valentin, dar și Dragobetele nostru creștin, niciun sejur romantic la Galați n-ar fi imposibil: început la Monumentul Luceafărului nostru, Mihai Eminescu, dar și a muzei sale, și sfârșind la restaurantul din Turnul de Televiziune, când încep să se aprindă luminile orașului, cu o cină la căldura lumânărilor, trecând printr-o plimbare cu barca pe Dunăre, un prânz pe unul dintre restaurantele plutitoare, o vizită la Muzeul familiei Cuza, unde ar afla de povestea de dragoste cu năbădăi dintre Alexandru Ioan Cuza și Soția sa, Doamna Elena, ca să nu mai spunem de mama copiilor celui care a pus bazele statului românesc modern, o plimbare cu caleașca pe sub

florile de tei ale Străzii Domnești, până la istorica Grădină Publică...

O grădină publică care a apărut în Galați pe la mijlocul secolului al XIX-lea, prin grija pârcălabului Iorga Ghica, bun prieten al domnitorului Mihail Sturdza. Desigur, nu este o grădină cât Herăstrăul ori parcul Romanescu din Craiova, dar este a noastră, cu monumentul dedicat „eroului nostru”, Alexandru Ioan Cuza, chiar la intrarea în grădină, într-un rondou special, unde gălățenii se adună în zilele în care celebrăm unirea noastră, cea mică, de la 24 ianuarie, și cea Mare, care va fi centenară anul acesta, 2018, după Mântuitorul nostru, Iisus Hristos...

Grădina, „ridicată” într-un fel pe faleza Brateșului vechi, de pe marginea dinspre răsărit putând fi văzute malul Prutului, faleza acestui mic fluviu neglijat oarecum, peste ape căruia ne așteaptă frații noștri basarabeni, Brateșul nou, triajul C.F.R., cu pitoreștile sale ateliere și garnituri, locomotive vechi... Grădina, în care ne așteaptă pentru a ne saluta arbori seculari sau care pot atinge mia de ani, precum tuia, dar și busturile a doi români, a doi mari români, parcă și ei uitați în nebunia zilelor noastre: „enormul și monstruosul” scriitor I.L. Caragiale, printre primii care ne-a arătat satiric adevărata noastră față umană, de români, și universalul George Enescu, a cărui muzică

ne încântă întotdeauna, dar pe care o ascultăm, din păcate, prea puțin! Ca și muzica Fântânii arteziene din Grădina Publică, un alt monument istoric și de artă de o inestimabilă valoare, ca și Palatul Arhiepiscopiei de dincolo de drum, de Calea Domnească, care ne așteaptă cu muzeul și colecțiile sale!

Grădina Publică ne aduce aminte, în primul și în primul rând, ca și Splaiul nostru, căruia îi spunem cu atâta dragoste Faleză Dunării de la Galați, de Natura primordială, unde fiecăruia dintre noi îi place „să se piardă” în plimbări cât mai multe...

Și în jurul Galaților sunt atâtea locuri unde omul se poate reinfrăți cu Mama Natură, cu prea bunul Codru: Pădurea Gârboavele, cu toate amenajările de acolo, printre care și un Muzeu Etnografic; Priza Dunării, care nu ar fi astăzi ceea ce este fără aportul Combinatului Siderurgic, Zătunul, unde se poate pescui, ca și la Lacul Vânători, pe malul aceluiași Brateș... ca să nu mai spunem de posibilele plimbări cu barca, cu vapoarele, pe Dunăre sau peste Dunăre, de unde o panoramă a orașului, fabuloasă, se dezvăluie turistului care, așa cum spuneam, are ce face chiar șase-șapte zile la noi, aici la Dunărea de Jos.

O dimineață întregă, după micul dejun, pe o terasă de pe faleză, ar putea să se plimbe pe faleza

inferioară, un adevărat muzeu în aer liber, cu Tabăra de sculptură în metal, unde, printre artiștii plastici care au semnat lucrări, se numără, la cei de la primele două ediții amintesc și numele lucrărilor: „Tentativă”, de Constantin Popovici, „Solid fluid”, de Alexandru Marchiș, „Septenarius” de Ingo Glass, „Ziua și noaptea” de Vasilica Marinescu-Kasnovski, „Fisiune” de Nicolae Șaptefrați, „Evoluție” de Bela Crișan, „Pasărea apelor” de Silviu Catargiu, „Ecran” de Istvan (Ștefan) Gergely, „Capriciile ielelor” de Elod Kocsis, „Narcis” de Gheorghe Turcu, acestea fiind de la prima ediție, „Fructul soarelui” de George Apostu, „Spațiul de joacă vegetal” de Tiberiu Bențe, „Receptor”, de Dan Covătaru, „Amfiteatru” de Mihai Istudor, „Vântul și valul” de Ernest Kasnovski, „Confluente”, de Manuela Siclodi, „Icarul” de Aurel Olteanu Stâncă și atâția, alții...

Două-trei după-amieze ar putea să viziteze muzeele gălățene, dintre care am și amintit câteva: Muzeul Istoriei, Culturii și Spiritualității Creștine de la Dunărea de Jos, Muzeul de Artă Vizuală Galați, Complexul Muzeal de Științele Naturii „Răsvan Angheluță” Galați, cu un acvariu fabulos, aflat în grădina botanică, practic în mijlocul orașului, dacă îl privești numai raportat la vecinătatea cu Dunărea,

cu grădina zoologică care se află în Pădurea Gârboavele, Muzeul de Istorie „Paul Păltănea”, cu cele trei sedii ale sale, Casa Cuza, Farmacia Ținc și Lapidariumul...

Câteva dimineți trebuie lăsate pentru a vizita ori pentru a se ruga în Bisericile noastre istorice, Catedrala, menționata Biserică Precista, fortificata, Vovidenia, Mavromol, Sfinții Trei Ierarhi, Sfinții împărați, Catedrala romano-catolică, Biserica Greacă, ca să nu mai spun de Monumentul Eroilor din Cimitirul Eternitatea, de unele dintre capelele din acest așezământ!

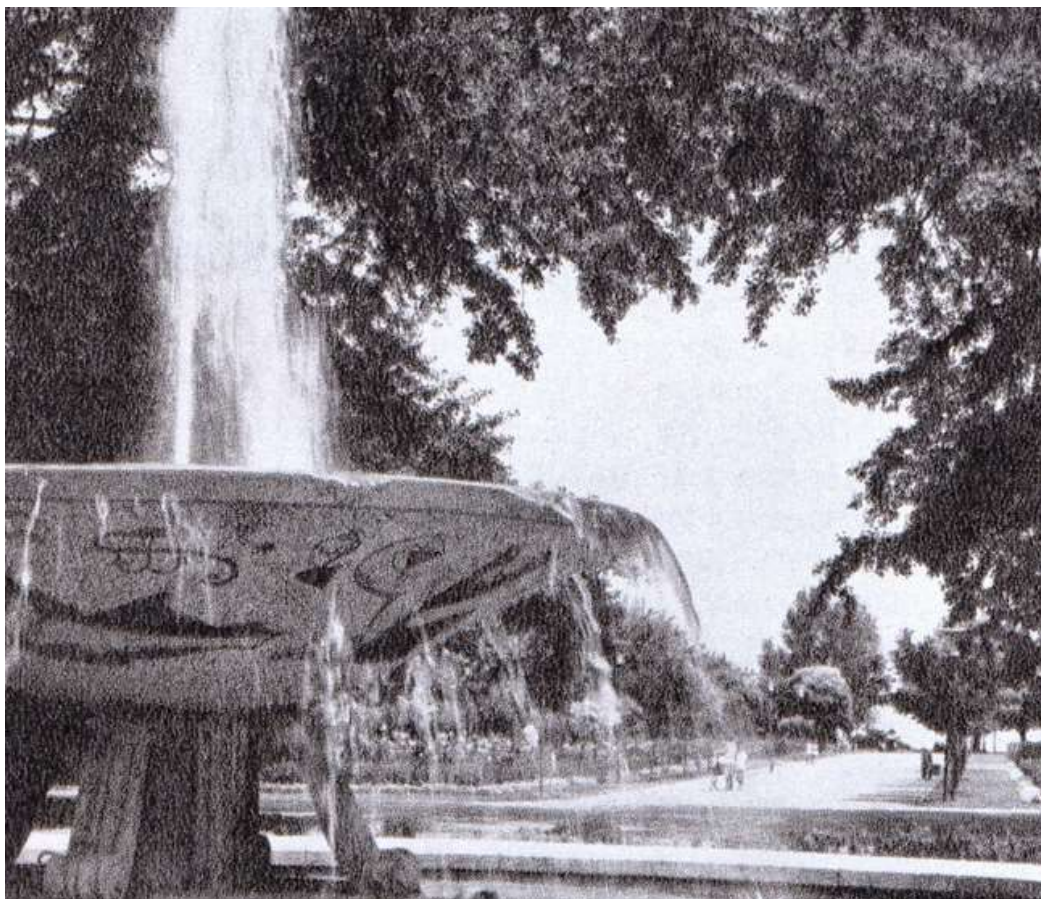
Nu pot uita de pe lista vizitelor chiar sediul Bibliotecii „V.A. Urechia”, un monument un Palat cu toate actele în regulă, fostul sediu al Comisiei Europene a Dunării, precum și Teatrele, pe care le-am lăsat special pentru weekend, după cum spun tinerii anglofoni și anglofilii, sfârșitul săptămânii, cu Sfânta Duminică, după cum am învățat din strămoși: o piesă din repertoriul românesc sau cel universal la „Fani Tardini”, dramaticul nostru, care trebuia să fie Ateneul gălățean, o operă, operetă sau un concert sau un spectacol de revistă la „Nae Leonard”, piesele pentru copii de la Teatrul Gulliver!

Nu pot uita noul Cinema City, care a înlocuit vechile cinematografe, clădiri istorice unele dintre ele

și unde se pot vedea „Războaiele stelelor” sau frumoase povești de dragoste!

Cum este, cred eu, și această idilă dintre mine și orașul Galați! Cărțile mele despre Galați sunt, cred, eu cea mai bună dovadă!

**Fragment
„Galațiul, acum
și pururea!”**

Andrei Bucșan

IOAN HORUJENCO

N. 14 februarie 1921, București - d. 20 martie 1995, București. Școala primară (1927-1931), studii superioare (1931-1939) și studii universitare de literatură și filosofie (1939-1946) la București. Statistician la Institutul Central de Statistică din București (1948-1950); ajutor de normator la Centrala „Frigotehnica” din București (1950-1951); colaborator științific la Institutul de Istorie din București (1951-1954); referent științific (1954-1960); cercetător (1960 - 1966); cercetător principal (din 1966) și șef de sector (1964-1974) la Institutul de Etnografie și Folclor București. Doctor în istoria artei (1981). Colaborator la Anuarul Institutului de cercetări etnologice și dialectologice, Folclor literar, îndrumătorul cultural, Korunk, Revista de Folclor, Revista de etnografie și folclor, Revue des etudes sud-est europenes ș.a.

În opinia domnului Iordan Datcu, autorul Dicționarului Etnologilor, Bucșan este cel mai laborios coregraf român.

Efectuează peste 200 de culegeri complete de repertoriu, transcrie și notează aproape 3000 de dansuri (material arhivat).

Lucrări publicate:

- Jocuri din Ardealul de Sud (Edit.de Stat Didactică și Pedagogică, București, 1957, 116 p.);
- Jocuri din Transilvania de Sud. Monografie coregrafică (în colaborare cu Emanuela Bălăci, la Casa Creației Populare Brașov, 1969, 547 p.);
- Specificul dansului popular românesc (Edit.Academiei R.S.R., București, 1971, 453 p-);
- Jocuri populare din Muscel și Bran (Edit.de Stat Didactică și Pedagogică, București, 188 p.);

- Dansuri și obiceiuri de pe Valea Hârtibaciului (Edit. Centrului Județean al Creației Populare Sibiu, 1974, 184 p). Mai publică o serie de studii în diferite periodice:
- Andrei Bucșan și Emanuela Bălăci, Metoda de cercetare a dansului popular, Rev.de Etnografie și Folclor, București, an XI, nr.3, 1966, p. 243 - 250);
- Un proiect de catalogare a materialului coregrafic, Ibid, XIV, nr.3, 1969, p. 193-205; Perspective și orientări actuale ale cercetării coregrafice în cadrul științelor sociale, în Anuarul ICED, București, Seria A, 3,1981, p. 31-323;
- Morfologia și tipologia dansului bănățean în complexul coregrafic românesc, în Folclor literar, Timișoara, vol.3, 1972, p. 129-134;
- Dansul popular buzoian în contextul coregrafiei românești, în Caietul de Etnografie și Folclor, Buzău, C.C.E.S. al jud. Buzău, 1973;
- Contribuții la studiul jocurilor călușărești, în R.E.F., t.21, nr. 1, 1976, p. 3 - 20;
- Potențialul expresiv al dansului popular, Ibid, t. 25, nr. 1, 1980, p. 55 - 64;
- Permanențe ale stratului vechi în dansul românesc, în Anuarul ICED, seria A,2, 1980, p. 193-202;
- Patruzeci de dansuri populare (împreună cu Vera Proca Ciortea, Emanuela Bălăci, Constantin Costea, Anca Ghirchescu, Paraschița Ștefanescu), antologie alcătuită de I.F. București, 1961;
- 70 de ani de început de mișcare coregrafică românească (1848-1918), R.E.F., 12, 1982, nr.1, p. 88-93.

Bibliografie selectivă:

1. Iordan Datcu, Dicționarul Etnologilor Români, Edit. Saeculum I.O., București, 2006, p.157-159;
2. Emanuela Bălăci, Andrei Bucșan, Jocuri din Transilvania de Sud, Monografie coregrafică, Casa Creației Populare Brașov, 1969.

Ioan Macrea

- n. 31 octombrie 1929, Gura Râului, Sibiu - d. 17 iunie 1999, Sibiu

- Primul contact cu dansul popular din lumea satului mĂrginean îl are urmărind în zilele de sĂrbĂtoare jocurile tinerilor ce se petreceau la hora satului. AcasĂ, împreunĂ cu mama sa, urma „fixarea” figurilor specifice dansului feciorilor.

Mai târziu, la sfârșitul anului școlar 1936, în echipa școlii de dans din localitate, instituită de învățătorul I. Jurcă, susține primul spectacol, cu dansul Banu’MĂrĂcine. Cu aceași formație susține spectacole în localitĂțile Orlat, Cristian și Poplaca.

- Devine elev al Școlii de meserii de pe lângă Arsenalul Armatei din Sibiu (1943-1947). PregĂtește aici, împreunĂ cu cĂțiva colegi, o formație de cĂlușari care, în decembrie 1944, prezintĂ un prim spectacol în fața colegilor și a conducerii școlii. Acest mic colectiv va deveni ulterior formația de dansuri „a uzinei”, bucurându-se de un prim succes la 1 mai 1945, cĂnd susține un spectacol pe estrada din Dumbrava Sibiului.

- Din 1947, dupĂ absolvirea Școlii de meserii, i se încredințeazĂ sarcina de a înființa - pe structura echipei sale - „Ansamblul Tineretului Sibiu”.

- În perioada 1950-1953 își satisface stagiul militar, ca dansator într-o formație artistică, prilej cu care ia contact cu folclorul coregrafic din Moldova, Muntenia și Dobrogea. Are șansa sĂ lucreze cu coregrafi precum Gheorghe Popescu-Județ.

- În 1953, întorcându-se la Sibiu, reorganizeazĂ formația de dans, ajungĂnd la 8 perechi. Începe sĂ realizeze primele suite de dansuri cu jocuri autentice din MĂrginimea Sibiului.

- În anul 1956, formația instruită de Ioan Macrea participĂ la primul Festival al tineretului din Regiunea Brașov, unde obține locul I. Anul urmĂtor, dupĂ un nou premiu I la nivel național cu colectivul sĂu, primește insigna de Evidențiat pentru merite artistice deosebite.

- Cursurile de perfecționare organizate de Consiliul Central al Sindicatelor îi oferĂ posibilitatea de a lucra cu mari coregrafi profesioniști: Gh. Baci, Popescu-Județ, Tita Sever, Floria Capsali, Petre Bodeuț. OrganizeazĂ și primele culegeri de folclor coregrafic, în MĂrginimea Sibiului, pe TĂrnave, HĂrtibaci sau în zona FĂgĂrașului.

- În perioada 1959-1962, Ioan Macrea, urmeazĂ cursurile Școlii Tehnice de Maiștri de la Reșița, continuĂnd însĂ sĂ coordoneze activitatea artistică a grupului, ajutat de Emilian Diplăș și Gheorghe VĂduva, colaboratori de ai sĂi mai vechi.

- În 1964, colectivul de dansatori de la „Automecanica” primește titlul de laureat al celui de al VII-lea Concurs național al formațiilor artistice de la orașe și sate. Același titlu de laureat este cĂștigat și în anul 1967, prilej cu care colectivul sibian este desemnat sĂ reprezinte RomĂnia la „SĂrbĂtoarea liliacului” din Franța.

Sibienii au transmis publicului francez farmecul „Purtatei” de pe Someș, al jocurilor olteneste, al bĂtutelor și horelor moldovenești, al jocurilor feciorești, uluind asistența cu iureșul nestĂvilit al „CĂlușului” romĂnesc.

- 1967 este anul cĂnd formația coordonată de Ioan Macrea primește numele de „Junii Sibiului”.

- DupĂ Festivalul Internațional de Folclor RomĂnia’69, Ioan Macrea este invitat de reprezentantul Tunisiei în aceastĂ țară, pentru înființarea unui „Ansamblu Național de Folclor Tunisian”. DupĂ o perioadĂ de trei luni în care cunoaște într-o oarecare mĂsură folclorul tunisian, prin culegeri în diferite zone, realizezĂ un prim spectacol ce se bucurĂ de un imens succes. În 1972 și 1973, continuĂ, cĂte trei luni pe an, culegerea

și valorificarea folclorului în Tunisia, primind elogii publice de la oficialitățile tunisiene.

- Efectuează turnee cu „Junii Sibiului” în această perioadă (1971-1973) în Italia, Germania, Olanda, Franța, Elveția, Anglia.

- În perioada 1973-1974 este solicitat de specialiști să participe la emisiuni televizate de dezbateri pe tema valorificării culturii populare, fiind cotate ca unul dintre cei mai competenți coregrafi ai momentului.

- Urmează turnee cu ansamblul în Ungaria și Grecia (1975-1976)

- În 1979, la invitația Asociației „Intergrup folcloric al regiunii Paris”, pleacă pentru două luni în Franța, unde conduce un stagiu de studiere a dansului românesc. Stagiul se repetă după șase luni în țară, la Agnita, unde Ioan Macrea predă jocuri populare specifice Transilvaniei unui număr de 32 de profesori din Franța.

- Alte turnee cu „Junii Sibiului” în Republica Democrată Germană, Polonia, Cehoslovacia, Franța, Canada, Egipt și Statele Unite ale Americii.

- În primăvara anului 1980, ansamblul sibian reprezintă România la „Festivalul Creației Artistice Populare” de la Berlin.

După spectacolul susținut pe scena sălii mari a Palatului Republicii din Berlin, în prezența a peste 5.000 de spectatori, Ioan Macrea este felicitat personal de ministrul german al culturii, în prezența ambasadorului României și a altor oficialități sibiene.

- Un nou turneu în Franța (1984), la Festivalul Internațional de la Confolens. Reveniți acasă, au aniversat, printr-un spectacol al generațiilor, patru decenii de la înființarea ansamblului. Bilanțul arată că „Junii” au prezentat în această perioadă 2.300 de spectacole, cu peste 8 milioane de spectatori, iar în acest interval de timp au trecut prin ansamblu 520 de dansatori.

- În 1985 urmează un alt mare turneu al ansamblului profesionist în Statele Unite ale Americii și Canada, iar în 1987 în Egipt.

- Ieșit la pensie în 1988, Ioan Macrea este solicitat de Ion Olteanu, directorul Casei de Cultură a municipiului Sibiu, să preia conducerea Ansamblului „Cindrelul”, înființat pe ceea ce mai rămăsese din cunoscuta orchestră populară, desființată în perioada de autofinanțare. În numai câteva luni, ansamblul este pus pe picioare, obținând premiul I la un mare festival

național și participând (în 1989) la festivalul Național de la Ialova (Turcia).

- În 1990, noul colectiv, devenit Ansamblul „Dumbrava Sibiului”, participă din nou la festivaluri în Turcia (Istanbul) și Italia. Alte două turnee au loc în 1991, în Franța și Spania.

- După desființarea Casei de Cultură a municipiului Sibiu (1991), Ioan Macrea începe o colaborare frumoasă cu Cercul Militar Sibiu. Cu o parte a ansamblului tocmai desființat, completat cu tineri din cadrul ansamblului „Cindrelul” de la Clubul Copiilor și Elevilor (grup condus de soția sa), Ioan Macrea înființează Ansamblul Folcloric „Ceata Junilor”. Și în acest nou colectiv, Ioan Macrea realizează performanțe remarcabile, realizând spectacole și turnee în Polonia (1992 și 1994) și Germania (1994).

• **Lucrări publicate:**

- De-aș mai fi o dată june (Editura Centrului Județean al Creației Populare Sibiu, 1995, 200p). Lucrarea conține un bogat și important material folcloric (literar, muzical, coregrafic și al obiceiurilor), autentic și reprezentativ pentru zona autorului, și care a stat la baza alcătuirii repertoriului formațiilor instruite de-a lungul timpului de coregraful Ioan Macrea.

Bibliografie selectivă

Macrea, Ioan, De-aș mai fi o dată june, Ed. Centrului Județean al Creației Populare Sibiu, 1995

Nistor, Viorel, Junii Sibiului. Din suitele coregrafice realizate de Ioan și Silvia Macrea, Editura Gutenberg Univers, Arad, 2009, p. 7-12.

Pontoniera

Când am întâlnit-o eu pe Maria Patrichi, „Tanti Maria”, după cum îi spunea tot cheiul Dunării, jumătate din viața ei se scursese nici pe apă, nici pe uscat, pe un ponton din aval de Palatul Navigației. Un pod plutitor fără nume, doar cu un număr de înregistrare. Venise dintr-un sat de peste Dunăre, împreună cu bărbatul ei dintâi și cu cei patru copii - cea mică avea șase ani. Și unde să tragă? Bărbatul ei s-a angajat la NAVROM și li s-a permis să locuiască temporar pe ponton. Nu erau singurii. De-a lungul cheiului, multe familii își găsiseră rostul pe pontoane. Acolo locuiau, le și păzeau și erau mereu lă datorie”.

S-au bucurat și ei de acest adăpost precar și au rămas într-o cutie de tablă care se balansa când treceau vapoarele mari, cu un pat înăuntru, o masă, două scaune și un mic dulap, tot din tablă.

Vara, pereții se încingeau de nu puteai să pui mâna pe ei, iama, dacă îi atingeai, acolo îți rămâneau degetele.

Au mai pus de-un pat, s-au gospodărit cum au putut și uite-așa și-au crescut copiii. De acolo îi trimitea la școală, zi de zi, nu-i lăsa să lipsească niciuna. Să învețe, să ajungă oameni mari! La masa aceea mâncau, beau, acolo copiii își făceau lecțiile. Iar curtea lor de joacă era fluviul, cu cheiul lui, cu odgoanele, cu școndrul, cu bărcile, cu apa turbure din care prindeau pește, dar și lemne de foc. Vara le uscau la soare, iama lângă soba dinăuntru, tot de tablă și ea.

Tanti Maria este o femeie vitează, scăpată de la moarte de două ori. Prima dată cu bărbatul dintâi. A avut mare noroc, fiindcă a băgat în ea cuțitul de bucătărie de șase ori, nenorocitul. A fost operată, i-au cusut mațele la loc și a trăit. Dumnezeu a vrut să trăiască, să nu-i rămână copiii pe drumuri. Omul a făcut pușcărie și s-au despărțit. Dar a trecut.

Altădată a căzut între ponton și un remorcher, de au sărit marinarii și-au scos-o de păr din Dunăre, că se îneca. Dar a trecut și asta.

După un timp, s-a măritat iar, cu un om mai bun, dar n-a avut parte multă vreme de el, că a murit, săracul, și a lăsat-o tot singură cu copiii.

Numai că acum, toți sunt mari, ajunși, sunt la casele lor.

Și ea ar putea să fie „la casa ei”, că i-a dat NAVROMUL casă, un apartament la bloc într-un cartier din Galați. Dar ce să facă ea la bloc? Tanti Maria știe una și bună: să lege și să dezlege remorchererele și împingătoarele care acostează la pontonul din fața Căminului Marinarilor. Este învățată aici, pe podul acesta plutitor, nici pe uscat, nici pe apă, să păzească vasele care vin și pleacă... „Nu e o meserie grea, ne spune ea, pentru că pontoanele sunt stabile. Ar trebui să lucreze aici numai femei. Legăm sârma, o dăm când pleacă, scriem condica la intrare, la ieșire, facem curățenie pe ponton...”

Cu marinarii s-a înțeles bine, sunt băieți buni, au ajutat-o când i-a fost mai greu să apuce vasul cu cângile. S-ar spune că s-a simțit legată de ei, așa cum se leagă vasele de ponton.

Dacă o întrebi ce-și mai dorește acum, Tanti Maria răspunde fără echivoc: „O pasarelă lungă, că asta s-a stricat de tot și doi școndri” (bârne care fixează pontonul de mal). Alte dorințe, n-are. E mulțumită cu cât primește pe lună, dacă n-ar fi și impozitul care... „ne taie tot curajul”.

Numai de retragerea la pensie să nu-i vorbești. „Cum să plec? Eu? Și cui să las pontonul? Vai de mine! Aici mor, o să mă găsiți la datorie!...”

Zilele trec, Dunărea trece și ea, vase care să vină și să plece trec din ce în ce mai greu, din ce în ce mai rar. Dar Tanti Maria este tot acolo, păzind pontonul, la datorie...

Scrisoteca proiect inițiat de Florina Zaharia

Când bați palma cu intimitatea ta și a lucrurilor tale, când te așezi comod în tine însuși și îți îngădui condiția și ființa de scris, doar atunci, numai atunci poți să lași lumii un semn. Semnul tău. Derulăm, în câteva minute și cuvinte fără timp, filmul scrisului tău ca personaj principal.

Invitat: Ioan Matiuț

Născut la 18 decembrie 1956 în Chișinău-Criș, județul Arad) este scriitor, jurnalist și editor. Este membru al Uniunii Scriitorilor din România și al P.E.N. Club România. Este licențiat al Universității „Aurel Vlaicu”, Facultatea de Jurnalism. Are o prezență constantă în viața culturală a Aradului: lecturi publice, simpozioane, emisiuni TV, lansări de carte, articole în presa locală. Este redactor șef la „Monitorul cultural”, redactor la revista „Arca” și conduce Editura MIRADOR unde publică volume ale unor scriitori valoroși. Poeziile lui sunt traduse în engleză, franceză, germană, sârbă, slovenă, slovacă, arabă, italiană, spaniolă, poloneză, chineză și maghiară. Publică poeme în mai multe reviste de literatură din țară și străinătate. Cărțile sale au fost distinse cu mai multe premii.

A publicat următoarele volume de poezie:

stâlpi de sare, Arad, Editura Mirador, 1996;

umbre, Arad, Editura Mirador, 1999;

priviri, Arad, Editura Mirador, 2003;

deja vu, colecția „Poezii urbei”, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 2005;

deja vu, ediție în limba maghiară, Bratislava, Editura AB Art, 2010;

între ceruri, Timișoara, Editura Brumar, 2009;

respiră să nu uiți, Iași, Editura TipoMoldova, 2011;

fuga din urmă, București, Editura Tracus Arte, 2013;

după perete, Arad, Editura Mirador, 2015;

toate acestea, ediție în limba chineză, Editura Casa Româno - Chineză, 2016. **contraatacul de panică**, București, editura Tracus Arte, 2020 Apare în mai multe antologii de poezie din țară și străinătate:

7 poeți români - 7 poeți englezi, de azi (antologie bilingvă româno-engleză), Colecția revistei Arca (1998);

O antologie a literaturii arădene de azi, editura **Mirador (2000)**

Ponton - antologie bilingvă româno-maghiară, editura Mirador (2003); „**pagini literare ro.**” (antologie

bilingvă) Forumul European al Revistelor Literare, ediția I, Mamaia-2007 și ediția II a Balcic-2008

Thakira Min El- Balour (Cristale de amintiri) - antologie de poezie română contemporană; volum în limba arabă (antologie realizată de Marius Chelaru și Munir Mezyed, Editura Fundației **Culturale Poezia, Iași**; **Spații** părăsite - Cartea de Ia Lipova, Asociația Culturală Ariengarda, Editura Mirador, 2009; **Antologia di letture a trieste** - KUD Apokalipsa, (antologie bilingvă sloveno-italiană); Editura revistei Apokalipsa, Ljubljana, 2010

Antologia poeziei române contemporane, (antologie în limbile română, engleză, franceză și germană), Editura TopoMoldova, 2014

Panorama actuală a poeziei române (antologie în limba sârbă în traducerea lui Adam Puslojic), editura Filip Visnjic (Belgrad), 2013.

Cuvinte de legătură, Antologie de literatură bilingvă (română - maghiară) a scriitorilor din Arad și orașele înfrățite din Ungaria, edițiile 2016, 2017, 2018, 2019.

Caiete Nădlăcane/ Nadlake zosity. Antologie româno - slovacă, Editura Mirador, 2019.

Experiențele, sentimentele, neliniștile și suferințele sunt motoarele creației mele

1) De ce scrii? Ce reprezintă scrisul reprezintă pentru tine?

Simt că am un loc al meu de unde văd și încerc să exprim prin poezie ceea ce văd. Mai scriu atunci

când prea plinul dă pe dinafară. Este o formă de defulare și uneori de supraviețuire. Scrisul este modul cel mai intim prin care mă raportează la lumea din jur. Este și o reacție la șansa de a fi, la toate sentimentele, suferințele, misterele și neliniștile care mi se dau.

2) Unde scrii? Ce semnifică pentru tine locul în care scrii?

Prima dată scriu în minte, atunci când mi se dă o stare. Acolo este laboratorul intim în care poemul ia prima formă. Apoi încerc să-l pun cât mai repede pe hârtie, să nu îl uit. Am tot timpul pixuri și hârtii prin buzunare. De obicei, mi-e jenă să le scot și să scriu în locuri publice.

Încerc să ajung cât mai repede într-un loc ferit. Nu mi-e întotdeauna ușor să-mi feresc poemele de uitare...

3) Ce te inspiră oricând?

Pe lângă cele spuse deja, mă inspiră și experiențele de viață pe care mi le asum. De obicei, nu cele confortabile. Unele vin singure, pe altele le provoc, le trăiesc și apoi le las să se coacă. Încerc să mă bucur de unicitatea și frumusețea fiecărei clipe petrecute în natură. Evit să scriu sub influența unor lecturi pentru a nu cădea în tentația de a le parazita. Dar nu mă lasă rece o poezie bună și încerc să practic o invidie pozitivă în sensul că îmi doresc să scriu și eu cel puțin la fel de bine.

4) Ce te liniștește și te aduce în starea de scris?

Așa cum am spus și la început, experiențele, sentimentele, neliniștile și suferințele sunt motoarele creației mele. Starea de confort îmi crează o lene spirituală din care simt nevoia să plonjez în hăul mocirlos, fără centură de siguranță, cu cititorul de gât. Alteori încerc să zgârâi peretele lumii cu unghia inimii, iar sângele și praful să le transform în poezie.

5) Ai făcut vreodată terapie ca să te întorci la tine / la scris?

Nu am simțit nevoia de terapie pentru a mă întoarce la scris așa cum nu am forțat niciodată

inspirația. Pentru mine, poezia este un fruct a cărui coacere nu trebuie forțată. Nu urmăresc glorie sau alte avantaje prin scris. Pur și simplu încerc să aduc la lumină, cu respect față de cititor, ceea ce mi-e dat să trăiesc și să văd. Însă, trebuie să recunosc, mă bucură orice împărtășire și apreciere sinceră.

6) Care sunt tabieturile tale poetice / cuvintele compatibile cu scrisul tău?

Nu am tabieturi, nici cuvinte magice care să-mi stimuleze creația. Lucrez mult pe poeme până ajung la o formă cât mai reușită. Încerc să le reduc la inedit, esență și simplitate, să le transform într-o trambulină pentru cititor. Apoi le văd din două perspective: a autorului și a cititorului, pe care încerc să-l implic cât mai mult. De fapt, ele niciodată nu mă satisfac pe deplin. Cred că atunci când mă vor mulțumi, va trebui să mă opresc.

7) Dacă nu ai fi scris, ce ai fi făcut?

Mi-ar fi plăcut să practic și o formă mai expresivă decât poezia. De exemplu, arta plastică sau muzica. De aceea, încerc, la modul subtil, să dau ritm interior și chiar culoare poeziei.

Motto:... „Galați, orașul Dunării? Nu, orașul teilor înfloriți, orașul fluviului sfânt care se varsă cu mii de valuri blonde în albastra mediterană a nopții de vară.”
(Ionel Teodoreanu, Lorelei)

Eroina romanului de dragoste din adolescența mea și

orașul ei plin de mister mi-au însoțit visele de liceancă, mi-au îndreptat pașii spre studenția la Galați; iar viața m-a făcut ... gălățeancă!

Nu pot uita munții Apuseni cu Abrudul natal și nici orașul transilvănean dintre munți, cu pădurea lui de brazi - loc din care am plecat la facultate spre orașul dintre ape. De fiecare dată când mă întorc la meleagurile copilăriei pentru a retrăi amintiri dragi, revin de acolo cu dor... de Galați, locul unde îmi este casa.

Iubesc acest oraș pentru tot ceea ce are el frumos (istorie, Dunăre, oameni, etc) și aș vrea să îl iubescă toată lumea...

Reciteam, de curând, un articol al lui Solomon Marcus, matematician și filozof, scriitor și academician român (1925- 2016) - despre „Cele zece nevoi umane” care au rădăcini în educație, în complementaritate cu cele Zece Porunci. Și mă gândeam că mai ales în aceste vremuri grele de pandemie, nevoia de înprospătare, de identitate, de cultură, de omenesc și omenie ș.a. se fac resimțite mai puternic ca oricând. Și doresc să împărtășesc cititorilor revistei o „descoperire” a mea din timpul pandemiei: micul paradis gălățean - Faleza Dunării este „un leac - miracol” pentru boli trupești și sufletești; este un mediu binefăcător în care nevoile umane își găsesc împlinirea. Mi-am făcut un obicei: o oră zilnică de mișcare în natură, în lumina și culorile peisajului falezei. Terapia prin mișcare și culoare e completată cu cea prin arta monumentală a Muzeului în aer liber, Expoziție de sculptură în metal înscrisă în patrimoniul arhitectural urban - unică în țară și una dintre cele mai mari din sud-estul Europei.

Faleza este o lume mirifică a energiilor pozitive, cu vibrații înalte ale universului dunărean. O simt ca pe un „prieten care la nevoie se cunoaște”: o carte deschisă la file cu povești din trecutul istoric al acestor locuri; un tablou generos cu frumuseți naturale și artistice; o ființă vie, cu bucurii și dureri: bucurii când este iubită și vizitată, dureri când este uitată de către unii sau tratată de către alții cu nepăsare, incultură și răutate, slujind-o și îmbătrânind-o, înainte de vreme...

Dar prietenia mea cu faleza presupune și reciprocitate: nu doar beneficii terapeutice din partea ei, ci și datorie morală din partea mea: aceea de a le aminti celor care au uitat și de a le face cunoscut celor care încă nu știu cât de importantă a fost și este Faleza noastră, atât în vremuri de cumpănă, cât și în vremuri normale.

Faleza Dunării este un izvor de apă vie, o comoară naturală și culturală dată nouă spre păstrare: faleza gălățeană este cea mai lungă din Europa și ar putea fi și cea mai frumoasă; este simbolul orașului și cartea noastră de vizită în fața lumii.

De aceea, avem datoria civică de a-i reda strălucirea, de a o înfrumuseța și de a o lăsa urmașilor noștri mai bogată.

Claudiu Soare

Orice amintire este o clipă de viață văzută din moarte.

Sfinții nu au amintiri
pentru că nu au timp să moară în povești de iubire
care se sfârșesc.

Ei nu târăsc în urma lor cadavrele iubirii,

În schimb

morții iubirilor noastre ne vorbesc

ne inspiră cuvinte

cuvintele de care ne spânzurăm

ca să învățăm zborul.

Ah, cu cât atârnăm mai sus

cu atât mai lungă e ficțiunea fluturului

care străbate marea

ca să cunoască mușcata din muntele lui venus.

Abia târziu află că a învățat poezia

înseamnă a citi cărțile de amintiri ale morților

care se ascund în cuvintele noastre fluorescente.

Fără chipul tău petalifer angoasa mea

simfonie a umezelii

necăzută în genunchi

mucegăind în îmbrățișare

ah, corbul neființei tale de argint

care niciodată floarea cărnii

din suferință smulgând -

fiindcă pentru adormirea definitivă în frescă

unde palid începe sfântul să dispară din parfum

fluture pe corneea neiertată de iubire a lui Poe

de la neînceput de lume căzut în genunchi

furat din neființă de corbul aiurării fără mit

și peste chipul tău petalifer când cade nemurirea
cu ochi nefericit...

Fiindcă

nu mai e nici o poveste de spus

și nici orgia zilei cu gândul la tăcere.

Un om nu se poate înstrăina decât întinerind

nereușind alcoolurile fine

sau fulgerul naiv al fricii.

Un om nu poate întineri decât sinucigându-se în vis
cu spada mâinii subțiri care i s-a înfipt în spinare
când a făcut dragoste.

Un om nu se poate numi în viață
decât portocaliu
când trupul îi e trimis de poezie să foșnească
între portocali
să recite pe un absint sărutul mediteranean.

Nu te poți înstrăina spre tinerețe înapoi
dacă nu smulgi din fugă febra
clocotirea care aduce femeile din moarte și din toamnă
în orientul cu zâmbet de sfânt la clavecin
pentru care norii
ca și aurora tumorii.

Nu ne putem întoarce din afară morți
în biblioteca polară a gândurilor
a înfrângerilor.

Zi de noiembrie funebră de cenușă.

Calea Lactee întregă e o zi de noiembrie
pe o stradă în noiembrie cu morți duminicali.
Stau cuvintele de scrum sub orizont
după ce ți-a ars mâna scriindu-le

pe nisipuri absente ca să nu rostești adevărul.
Adevărul e în dezolarea de noiembrie
un nimic de care nu te poți îndrăgosti.
Un om de noiembrie pășește către moarte.
O femeie de noiembrie îl pierde în fum.
Viața în noiembrie în limba română.

Ca să pot trăi un gând din afara lumii cerșesc nebunia.

Am nevoie de nebunie
ca să-mi pot alunga indiferența față de moarte
și pentru sarcasmul supremației.
Proștii mi-ar reproșa că iubesc aceste cuvinte
orgolioase,
dar, vorba lui Kundera,
“nu poți spune adevăruri cu o voce pițigăiată”.
Sunt care fac efortul fățiș de a-și ascunde impulsul
către nebunie,
de parcă ar căuta înfrigurați o pudrieră într-o latrină
de Teleorman.
Eu însă cerșesc nebunia,
iar singurul argument real și obraznic în sprijinul acestei
nebunii
este cerșetoria:
cine reușește cerșetoria de geniu nu mai poartă
obligația de a fi om.

Nu mai poartă obligația de a fi nimic din lumea asta.
Va sta și va întineri în pudoarea propriei umbre
până la întâlnirea cu tot ce nu a avut importanță
pentru ca lumea asta să existe.
Iată ce se împlinește acum, chiar în clipa aceasta,
un miracol tembel, dar fundamental:
tăcerea,
care s-a oprit din alergare ca să dea paradisul pe o
poezie.

Plouă

mă cheamă dintre umbre
frica
asemeni parfumatei femei
din visul unui
sfânt
durerea deschide în mine
ochi de metal
degeaba pentru ea.

Cresc și descresc plecărilor depărtărilor

o dată cu toate spaimile artei
și prin tunelul toamnei alerg
înspre acolo unde soarta fiecăruia
este un înger obsedat de ferestre
pentru care timpul așteaptă încă tăcerea.
Tu nu vrei și nu ai
secundă încremenită fără partener.
Dacă singurătatea mea este o văgăună
prin care orbii se preumblă
e pentru că singurătatea tuturor
s-a preschimbat într-un frumos
ce trebuie făcut să trăiască
la fel de singur precum cel ce se crede
la rândul lui
frumos.
Mai putem avea încă o clipă oroarea că
trezându-se
ceva nu va putea dispărea
în urma noastră.
O necinstire victorioasă
dar salvatoare.

Cum scrisul pe ape la marginea lumii se duce vii, Doamne.

Ai fost aici și n-am avut curajul să mor.
Inima mea bate în iarbă, sătulă de sânge,
ca o vrabie într-o moarte pripită.
Din ochiul ei umed mă ridic,
cu gândul la rolul marcant
al fărădelegii.

Aici în amintire

această navă a paradisului niciodată locuită
și totuși a iubirilor noastre
neîndestulătoare

fluturile care zboară în vară ne ignoră și ne înfrânge
fără un gând o idee o silabă un număr
fluturile de la care nu vrem să învățăm negânditul
apărut dintr-o dată într-o câmpie cu prea multe flori
peste puterile lui de a se așeza pe ele pe toate
ca să își facă acolo plecăciunea

plecăciunea zburătoarei fugite din vină
desăvârșită reclamă publicitară
pentru un anotimp în infern
gratuit.

TRAISTA CU TRADIȚII ARTA POPULARĂ ȘI SIMBOLURILE EI

Printr-o analiză sumară a operelor figurative pe parcursul istoriei, se observă o organizare și distribuire a personajelor și a obiectelor pe suportul de lucru, după anumite canoane compoziționale, atent secretizate și generatoare de tainice structuri constructive. Acesta ar părea să fie o definiție ad-hoc al simbolului.

Decorațiunile și ornamentele sunt elementele de cea mai mare importanță din punct de vedere estetic reprezentând de cele mai multe ori compoziții unicat executate de către meșterul popular fără nici un fel de intermediar. Sunt rezultatul unei intervenții directe asupra unui material determinant, forme și spațiu determinant. În ce privește textura materialului, accesoriile formei, cromatică pot varia de la o zonă la alta, de la un meșter la altul din aceeași familie, de la un sat la altul.

Arta decorativă este una dintre primele forme de manifestare prin artă apărute chiar dacă decorarea obiectelor se făcea instinctiv la început fără o cunoaștere temeinică a logicii și principiilor estetice. Multe dintre aceste obiecte devin simboluri și obiecte de cult făcând posibilă treptat definirea artei. Domeniul ornamental românesc este, un reper cultural competent să reflecte trăsăturile unei spiritualități specifice comunităților umane, fie de amploare locală, regională sau de ce nu, pe vaste arii geografice, indicând totodată intervalele dezvoltării lor istorice.

Furcile de tors, fluierile, cimpoaiele, bătele ciobănești, cupele, șeile pentru cai, maiurile de bățut rufe, fusele, tiparele de caș, căucele, lingurile, cleștii de spart nuci, donițele, solnițele, diverse mânere de unelte, ploștile, icoanele, crucile, și multe altele din repertoriu țărănesc, toate poartă amprenta dragostei de frumos, amprenta unei îndemânări și a unei iscusințe deosebite, fiecare dintre obiecte fiind unice, bogat împodobite și meșteșugit sculptate.

Arta decorativă a luat naștere din nevoia timpurie a omului de cunoaștere a naturii și transformarea ei cu ajutorul unor unelte rudimentare, la început, în folosul lui și al comunității în care habita. De la imprimarea degetelor în lutul moale, desenarea conturilor palmelor pictate după șablon, siluetele de animale sau figurinele de femei, toate sunt un simbol prin care omul primitiv a dorit să arate și să proiecteze în lume ideea sa de viață.

Imaginea, mitul și simbolul, țin de substanța vieții spirituale, deoarece le putem camufla, mutila,

degrada, dilua cu „importări” din occident însă niciodată nu le vom extirpa deoarece ele sunt cartea de vizită a noastră ca popor și neam.

Studiul și cercetarea amplă al semnelor poate fi divizată în două ramuri - cea sincronică și cea diacronică. Prima se referă la studiul semnelor la un moment dat, de regulă în prezent, este cercetarea raportată la timpul trecut în care au fost elaborate teoriile, în care au creat anumite personalități, în care au avut loc evenimentele, activitățile, fenomenele, procesele etc. în domeniul respectiv, de cunoaștere și de acțiune practică (instituționalizată) iar cel de-a doua este cercetarea raportată la timpul prezent, din perspectiva căruia sunt interpretate teoriile elaborate în trecut, evenimentele, fenomenele, procesele etc., desfășurate în trecut și la investigarea modului în care semnele se schimbă ca formă și semnificație de-a lungul timpului. Un semn e orice formă fizică imaginată sau exteriorizată, printr-un mijloc fizic oarecare, pentru a ține locul unui obiect, al unui eveniment sau sentiment etc., numită referent, sau al unei clase de obiecte, evenimente, sentimente etc. similare, sau înrudite, numită domeniu referențial. În viața umană, semnele îndeplinesc mai multe funcții. Ele le permit oamenilor să recunoască tipare în lucruri și acționează ca ghiduri sau planuri predictive în vederea unor acțiuni și au proprietatea de a servi ca specimene ale unor tipuri specifice de fenomene.

De multe ori, în ornamentica obiectelor, se regăsește expresia unor simboluri sacre care se transmit din generație în generație și au o strânsă și puternică legătură cu vechile simboluri arhaice. Ornamentica populară, prezintă în zilele noastre un real document etnografic, de o mare importanță asemănătoare graiului, muzicii, folclorului, servind de cele mai multe ori, ca un mijloc tainic de comunicare între generații dar și de înțelegere a modului de trai al țaranului român.

Se știe astăzi că unele mituri și simboluri au avut o circulație intensă pe tot arealul globului răspândite de anumite tipuri de cultură, aceste mituri și simboluri nu sînt, așadar, descoperiri spontane ale omului arhaic, ci creații ale unui complex cultural bine delimitat, elaborate și vehiculate de anumite comunități umane; astfel de creații au fost difuzate până foarte departe de locul lor de origine și au fost asimilate de popoare și societăți care, altcum, nu ar fi avut posibilitatea de a le fi cunoscut.

Preferința pentru culoarea pură, tendința spre esențializare și abstractizarea formei având ca singur scop atingerea expresivității maxime, prin descoperirea importanței semnului plastic și urmărirea conținutului simbolic în artă de către mișcarea plastică modernă, au netezit drumul spre înțelegerea artei populare.

Un semn, este orice formă fizică reală sau imaginară realizată, printr-un mijloc fizic oarecare, pentru a ține locul unui obiect, al unui eveniment sau sentiment etc., cunoscut sub denumirea de referent, sau al unei întregi clase de obiecte, evenimente, sentimente etc. similare, sau înrudite, cunoscută sub denumirea de domeniu referențial. În viața umană, semnele îndeplinesc multiple funcții. Ele le permit tuturor oamenilor să recunoască anumite tipare în lucruri; acționează ca ghiduri sau planuri predictive în vederea unor acțiuni și servesc și ca specimene ale unor tipuri specifice de fenomene.

Pe întreg teritoriul țării noastre prelucrarea artistică a lemnului din toate speciile a cunoscut și cunoaște încă o dezvoltare deosebită, aceste creații fiind prezente în toate domeniile de activitate a țaranului român.

Mobilierul tradițional românesc este, din punct de vedere al formei, relativ unitar. Decorul fiind elementul unic care imprimă diferențe notabile de la o regiune la alta fiind decorat de cele mai multe ori cu creștături ce erau formate din linia dreaptă și curbă, spirala, meandrul, dinții de lup, rozeta, crucea, bradul dar și ornamente antropomorfe. În Banat, motivul predominant este rozeta, mărginită de cercuri concentrice, care decorează întreaga suprafață. În nordul Olteniei, decorul este mai sobru bazându-se pe alternarea suprafețelor netede cu spații delimitate geometric și reliefate prin multiple hașuri incizate. În Muntenia, modelul este mai amplu și mai bogat. Liniile curbe, fără o simetrie strictă, se îmbină construind rozete ce parcă izvorăsc unele din altele, evidențiind spontaneitatea meșterului popular. În Moldova elementul ornamental care predomină este rozeta cu toate combinațiile de linii drepte și curbe posibile dând naștere la o variată tematică de motive decorative care încadrează cercul și unghiurile, ornamente apropiate de aceea vizibilă la piesele de mobilier de factură religioasă sau laică al evului mediu moldovenesc.

În ornamentală de obicei se caută mijloace de expresie proprii care să suplینească de cele mai multe ori lipsa unei culori, exponent spontan al sentimentelor.

Domeniul ornamental românesc este, un reper cultural competent să reflecte trăsăturile unei spiritualități specifice comunităților umane, fie de amploare locală, regională sau de ce nu, pe vaste arii geografice, indicând totodată intervalele dezvoltării lor istorice.

(Va urma)

prof. drd. Dan HORGAN

Bibliografie:

- ACHIȚEI Gheorghe, Frumosul dincolo de artă, Ed. Meridiane, București, 1988.
- BĂNĂȚEANU Tancred, Arta populară bucovineană, Ed. Centrului de îndrumare a creației populare și a mișcării artistice de masă al județului Suceava, 1975.
- BĂNĂȚEANU Tancred, Mobilier și feronerie populară, Ed. Artis, București, 1971.
- BENESCU Gabriela, Gramatica limbajului vizual, note de curs, Ed. Artes, Iași, 2006.
- COMȘA Dimitrie - Creștături în lemn, Editat de Revista Transilvania, Sibiu, 1979.
- DEBICKI Jacek, FAVRE Jean-Francois, GRUNEVOLD Dietrich, PINENTEL Antonio Filipe, Istoria artei, pictură, sculptură, arhitectură, Ed. RAO, București, 1998.
- ELIADE Mircea, Imagini și simboluri, Ed. Humanitas, București, 1994.
- GIBSON Claire, Semne și simboluri, Ed. Aquila, Oradea, 1998.
- NISTOROAI Ghe. Ștergare populare, Ed. Muzeului de arta populară a R.S.R. București, 1975
- OSTAP Melania, Contribuții la cunoașterea artei populare din județul Vaslui, port popular, textile de interior, Ed. Comitetul de Cultura și Educație Socialistă, Iași, 1963
- POPESCU Ion Apostol, Arta icoanelor pe sticlă de la Nicula, Ed. Tineretului, 1969, București.
- STAHL Henri H., STAHL Paul H., Civilizația vechilor sate românești, Ed Științifică, București, 1968.
- THOMAS A. Sebeok, Semnele: o introducere în semiotică; trad.: Sorin Mărculescu. București, Humanitas, 2002.

Academnicianul C. Gh. Marinescu în viziunea contemporanilor

MOTTO:

„România este patria noastră și a tuturor românilor. E România celor de demult și a celor de mai apoi. E patria celor dispăruți și a celor ce va să vie”. (Barbu Ștefănescu Delavrancea).

Propunerea conducerii Centrului Cultural „Dunărea de Jos” și a editurii cu aceeași siglă de a readuce în prim-plan figura unei mari personalități gălățene, primul rector al Institutului Pedagogic, eminent om de știință și de cultură, Părintele meu Spiritual, la puțin peste un an de la dispariție m-a surprins întrucât mai sunt conjuțeți dornici să-și cunoască valorile, dornici să-și cunoască trecutul. Este firesc acest lucru, dar uzităm prea puțin de el. Cetățean de Onoare al municipiilor Galați, Cluj-Napoca, Slănic-Moldova, Tg. Bujor, patronul fostei Școli nr. 2 din urbea natală, dar și a unei săli speciale de la Biblioteca „V.A.Urechia”, Academnicianul Constantin Gh. Marinescu, a scris numeroase cărți cu care poți oricând popula un raft de inteligență în orice instituție de profil din țară și străinătate. Niciodată nu a uitat Galațiul și pe gălățeni. Aici, în cimitirul „Eternitatea” și-au găsit odihnă majoritatea celor din familia sa. Apropiat al clerului, al conducerii BOR și Arhiepiscopiei „Dunărea de Jos”, mereu aducea prinos de recunoștință, prin daruri generoase, bisericilor și nu numai.

Mulțumesc pentru inițiativă celor menționați.
Cu plecăciune,
prof. univ. asoc. Pompiliu COMȘA

IN MEMORIAM

Întâmplător sau nu, a plecat din lumea aceasta la două ore după ziua de 15 noiembrie 2019, zi aniversară pentru mine. Sunt atât de impregnată de ființa lui, încât realitatea dispariției sale fizice mi se pare a fi un neadevăr. A fost un om sincer, cu suflet curat, care și-a prețuit, iubit și respectat toți prietenii și colaboratorii. A avut sentimente sincere pentru frații basarabeni și pentru cauza Basarabiei, de care se simțea foarte legat, sperând ca Dumnezeu, în dreapta lui judecată, să aducă această parte de țară înapoi în granițele ei firești. A lăsat în urmă o operă incontestabilă, cărțile sale, mai ales cele din domeniul istoriei naționale, fiind expres solicitate de biblioteci universitare din străinătate, precum cea din Oxford sau Padova. În amintirea tatălui meu, Academician Constantin Gh. Marinescu, sper să rămânem în continuare uniți, apropiați și în permanentă colaborare, spre a duce mai departe idealurile sale în ce privește situația Basarabiei mai ales. DUMNEZEU SĂ-L ODIHNEASCĂ ÎN PACE ȘI LUMINĂ!

Dr. Corina Elena Marinescu

S-a mai stins o stea din cununa de stele a neamului nostru. Îl ducem pe ultimul drum pe eminentul om de știință Academicianul Constantin Marinescu. Au trecut 12 ani de când a devenit membru de onoare al Academiei Oamenilor de Știință din România, în noua sa structură. Era cunoscut prin activitatea didactic-universitară pe care a onorat-o peste 50 de ani, printr-o impresionantă activitate în publicistică și prin realizările obținute în cadrul Ligii Culturale a Românilor de Pretutindeni-Sucursala Moldova pe care a condus-o în calitate de președinte. Am început însă să-l cunoaștem mai bine din 2007 de la înființarea acestei instituții academice. Vigoarea sa intelectuală și de mare putere de muncă era oarecum disproporționată în raport cu vârsta. Fiind și mâna dreaptă a președintelui fondator al Universității Apollonia, domul Profesor dr. Vasile Burlui, l-am simțit și l-am apreciat în toate activitățile pe care le efectua ca un analist desăvârșit, dar mai ales în organizarea

unor reuniuni științifice, fiind înzestrat cu un har aparte în acest domeniu. Am rămas surprinși de capacitatea Domniei-Sale de a atrage la aceste activități de numeroși specialiști din varii domenii, de la Iași, Galați, Bacău și mai ales din Republica Moldova, adică din toate orașele și instituțiile unde a lucrat. Se comporta asemenea unui mare magistru înconjurat de unii dintre discipolii săi.

Prof. Univ. Emerit dr. GHEORGHE MUSTATĂ, secretarul Academiei Oamenilor de Știință din România-Filiala Iași

De un dinamism extraordinar, un foarte bun didact, era un orator desăvârșit, un cercetător foarte asiduu, deosebit de apreciat. Iată, a intrat în rândurile Academiei Oamenilor de Știință, dar era prețuit și dincolo de Prut unde, de asemenea, era membru al Academiei Republicii Moldova. Aș spune că, pe lângă calitățile sale didactice și dinamismul său în tot ceea ce realiza, aș spune că Profesorul, nu o spun eu, o spun scrierile și activitățile sale, a fost, înainte de toate, un foarte bun patriot, un român veritabil.

Prof. univ. dr. Vasile Burlui

Un dascăl de renume, un savant. Prin opera sa amplă, iubirea de țară el a reanviat. Să-i fie Doamne-n veci numele binecuvântat! Un OM, un român, un istoric, un părinte spiritual, un intelectual erudit, un mare patriot, un tată iubitor, veșnică pomenire și cinstire, primește-1 TATĂ CERESC în împărăția TA!

Prof. Liviu Crăcană, Iași

Reflecții despre un destin exemplar

Acad. Constantin Gh. Marinescu este omul despre care poți să vorbești doar la superlativ, fără a avea teama cătuși de puțin de exagerare. În general, am apreciat întotdeauna acea categorie de oameni, cărora le poți atribui, prin ceea ce prezintă, calificativul „ostaș al propășirii” sau „Omul Luminii”. Mi-a părut foarte potrivită asocierea Luminii cu oamenii dragi mie, pe care-i respect, îi prețuiesc și-i admir. Este firesc, mi se pare, să te bucuri de prezența în viața ta și în viața comunității a acestor apostoli ai nobleței, care-și văd misiunea în a emana și a răspândi lumină în jur, de a împărți și altora din Lumina pe care o au. Tocmai din această categorie de oameni binecuvântați de Dumnezeu face parte și acad. Constantin Marinescu,

un nume de rezonanță al meleagurilor moldave, cunoscut și apreciat în întregul spațiu românesc, inclusiv în Republica Moldova, dar și departe de hotarele Patriei.

**Victor Moraru, prof. univ., dr. (habilitat),
Vice-președinte al Academiei de Științe a
Moldovei, membru de onoare al AOSR**

**Căpitan de plai - sprijin al spiritualității
românești în Basarabia.**

Când vin la Iași și cobor pe bulevardul Ștefan cel Mare, de la monumentul lui Alexandru Ioan Cuza spre Palatul Culturii aievea îl văd pe academicianul Constantin Marinescu intrând în Institutul de Cercetări "Ioan Hăulică" al Universității Apollonia.

Îl urmez în biroul de la etaj. Preocupările științifice ale Domniei sale pentru cauza sacramentală a poporului român, unitatea și rezistența românilor în condiții de mediu social nefavorabil dezvoltării lor culturale și spirituale, a supraviețuirii lor identitare ca parte componentă a unui mediului natural bogat prin diversitate biologică, care în condițiile globalizării economice libere solicită permanentă ocrotire se află pe ordinea de zi prin actualitatea lor. Timpul zbruciumat și nesigur, ce ne învăluie nu reușește să eclipseze în memoria noastră imaginea omului de știință, a patriotului și a profesorului universitar Constantin Gh. Marinescu, ba dimpotrivă ea capătă contur de legendă'

**Andrei Dumbrăveanu, Universitatea de Stat
din Moldova**

Dor de C. Gh. Marinescu

Am rostit numele lui pe 21 august 2020, când la Biserica „Precista” din Bacău (aici a fost botezat Vasile Alecsandri la 22 iunie 1818) am celebrat 130 de ani de la trecerea în eternitate a celui mai mare poet român de până la ivirea lui Mihai Eminescu. C. Gh. Marinescu a acoperit partea de biografie gălățeană a lui Vasile Alecsandri, prin scrierile sale despre conacul de la Mânjina, loc de întâlnire al luminaților pașoptiști.

Conf. univ. dr. Ioan Dănilă, Facultatea de Litere a
Universității „Vasile Alecsandri” din Bacău

**Documentar realizat de Prof. univ. Asoc.
POMPILIU COMSA**

**N.A. Pe 8 martie această distinsă personalitate
gălățeană ar fi împlinit 93 de ani.**

ASPECTĂRI SIMBOLICE LUNECĂTOARE

Cecilia Costache

texte adăugate

Colecția
Traian T. Coșovei

Texte adăugate (Tracus Arte, București, 2018), volumul Cecilei Costache, câștigător al Premiului Național pentru Debut în Poezie “Traian T. Coșovei”, etalează în prologul său tușe aspre, existențialiste despre condiția umană în general, nu doar despre cea poetică. Drama e multiplicată, determinare continuă ce pornește și se finalizează la nivelul incertitudinii, mai mult sau mai puțin inefabile. Potențialitatea și actele cotidiene realizează de multe ori o sinteză dezolantă. Totuși, spectacolul mundaneității este în stare să provoace reacții adictive speciale. Sublimarea inadecvărilor determină episoade lirice elocvente: seara încep/ să crape munții// n-a curs niciun rău/pe nicio vale// doar un pumn de carne sau ce toamnă vine/ cu insule goale/ rotindu-se/ în jurul femeii/ care a băut/ apa mării// un pescar bătrân/ se roagă/pentru pești. Tentația visului, a incomensurabilului, reprezintă una dintre puținele constante. La Cecilia Costache, ceea ce pornește din zona autenticului ia apoi accepțiuni plurivalente, totul pentru a putea surprinde măcar o nuanță din condiția celor ce se “ocupă” cu Poezia. Remarcăm și anumite accente devoționale: E rece piatra pe care mă aplec/ și e noapte,/ dar timpul, ca un tată grijuliu,/ îmi pune

haina lui pe umeri/ și mă ceartă:/ ...iar umbli goală!/ rugăciunea se face cu fruntea/ pe adâncul pământului. Transfigurările selenare anunță un alt fel de viitor aflat sub sub protecția arcurilor de cerc. Atingeri viscerele îmbogățesc peisajul unei forme de creație: ca să faci omul/ lipești carnea/ pe o bucată de inimă/ cum lipești niște pene/pe un os fără măduvă/ apoi le retezi/ cu un cuțit de măcelărie. Versurile volumului reliefează și volute ale unor emoții care ne-ar putea apropia fecunditatea luminii. Întotdeauna pornim de la o formă subtilă de interes. Iubirea nu trebuie fragmentată de coerciții. Unele desfășurări au patină ludică, salvatoare la un anumit nivel:(...) toate se amestecau cu sângele meu/care striga/dansul rămânea în urmă/ ca niște baloane de săpun/ continuam să sar într-un picior/ într-un sunet slab/ ecoul trupului meu dansând. Cecilia Costache folosește, deocamdată, forme minimaliste pe calea spre marile idealuri. Asupra realității sunt aruncate ochiri fluide, persuasive. Este invocată cu nostalgie textura onirică proprie copilăriei, atunci când apăsările încă nu se manifestau. Câteodată, poeziile rezonează cu obscuritatea unei interiorități frământate, de aici fulgurații marcante: știi/senzația aceea/ că încalți un picior amputat. Cartea redă diverse simptomatologii ale solitudinii. Femeia și întunericul participă la un incitant joc imaginar, bogat în aspectări simbolice. Să apreciem aceste detalii desprinse parcă dintr-o luxuriantă pânză surrealită: noaptea copilul dansează braille/ cuvintele cad amputate/ ca la nebuni/ vin gunoierii/ strâng/ și-i spun/ îmbracă-te/ mănâncă inima asta de leu/până dimineată/o să-ți crească un ochi/ întreg. Puterea de esențializare a Cecilei Costache este remarcabilă. Gândurile sunt uneori atașate convulsiei, alteori numind pași transparenți. Nuditatea realității se profilează printre episoade meandrice. Angelicul expectativei reprezintă o altă formă de ideal: nu-i nimic dacă pădurea/ a golit toate păsările/ când a plecat/ în țările calde// nu-i nimic/ vin îngerii. Oglindiri fine, parcă dintr-o amintire a celor ce rămân mereu deschise, ne situează în miezul unor puneri în scenă insolite. Nu de puține ori, versurile din Texte adăugate expun peceti ale enigmei. Un colț de aer umed, ca o speranță imbatabilă ... Avem și semne thanatologice lunecătoare: (...) e vremea să vorbim/cu bucurie și dragoste despre moarte/ ca despre o noapte albă/ începută de suflete neadormite/pe un câmp nesfârșit. Dimensiunile spirituale se ramifică în acest foarte reușit volum de debut al Cecilei Costache. Cu valoare de sentință glisantă, piratul/ ca și poetul/ își acoperă ochiul/ ca să nu fie văzut/ când s-ar vedea.

DOMNITORI ROMÂNI ÎN PICTURĂ

Romfilatelia a avut inspirația să realizeze o emisiune de mărci poștale pe care a intitulat-o: „Domnitori români în pictură”.

Această emisiune filatelică, care ilustrează pe timbre portretele a patru domnitori, realizate în ulei pe pânză de pictori români, a intrat în circulație pe data de 11 octombrie 2019.

Primul timbru al acestei emisiunii are valoarea nominală de 1,50 lei și reprezintă portretul lui **Constantin Brâncoveanu**.

Tabloul a fost executat de un pictor anonim la începutul secolului al XX-lea. Se pare că pictorul s-a inspirat după un portret aflat la Mănăstirea Sfânta Ecaterina de pe Muntele Sinai (1696).

Fig. 1 Plicul prima zi cu C. Brâncoveanu și Ștefan cel Mare

Constantin Brâncoveanu a fost domnul Țării Românești în perioada 1688-1714.

În timpul domniei sale, Țara Românească a cunoscut o lungă perioadă de pace, de înflorire culturală și de dezvoltare a vieții religioase. În urma sa au rămas un mare număr de ctitorii mănăstirești și un stil arhitectural eclectic ce-i poartă numele: stilul brâncovenesc.

Trebuie să amintim și faptul că domnitorul C.Brâncoveanu a ctitorit biserici și mănăstiri și în Transilvania, precum biserica Sf. Nicolae (1697-1698) din Făgăraș și biserica Mănăstirii Sâmbăta de Sus, sfințită la 1698.

Portretul lui **Grigore al II-lea Ghica**, realizat de Theodor Aman (1869), a fost ilustrat pe timbrul cu valoarea nominală de **1,60 lei**.

Grigore al II-lea Ghica, a fost domn al Moldovei și al Țării Românești, în perioada anilor 1726-1752, cu multe întreruperi.

A reparat multe așezăminte religioase și a zidit mănăstirile Frumoasa și Pantelimon din București, unde a înființat și un spital.

Pe timbrul cu valoarea nominală de **7 lei** este reprodus portretul lui **Mihai Viteazul**, realizat de pictorul brașovean Mișu Popp, în anul 1881.

Mihai Viteazul, a fost domnul Țării Românești între 1593 și 1600.

Pentru o perioadă, a fost conducătorul celor trei țări medievale: Țara Românească, Transilvania și Moldova.

Portretul realizat de Mișu Popp a fost realizat ca un imbold pentru românii din Transilvania, urmărind ideea unității naționale.

Portretul a fost creat după o gravură a lui Egidius Sadeler, realizată la Praga, în anul 1601, pe când Mihai Viteazul se afla cu treburi în acest oraș. Pe marginea gravurii, Sadeler avea să menționeze: „în al 43-lea an al vieții”.

Timbrul cu valoarea nominală de **19 lei** prezintă portretul lui **Ștefan cel Mare**, tablou realizat de pictorul Constantin Lecca.

A fost domn al Moldovei în perioada anilor 1457-1504 și a constituit cea mai lungă domnie, de 47 de ani, din epoca medievală a țărilor române..

În perioada domniei sale, Moldova atinge apogeul dezvoltării statale, cunoscând o perioadă îndelungată de stabilitate internă, prosperitate economică și liniște socială.

Pentru apărare, a construit sau a consolidat mai multe cetăți printre care menționăm: Suceava, Neamț, Crăciuna, Chilia, Cetatea Albă, Tighina, Orhei, Lăpușna, Roman și Hotin.

Dar a fost și un generos ctitor de biserici, conform pisaniile depistate, în număr de cel puțin 21 de biserici. Pe setul de două plicuri „prima zi” al emisiunii, realizate de **Romfilatelia**, este ilustrat tabloul intitulat **Mihai Viteazul la Călugăreni**, pictat de Nicolae Grigorescu (1857).

Bătălia de la Călugăreni a fost parte a conflictului cu turcii și a campaniei otomane ce avea ca scop înlocuirea lui Mihai Viteazul și transformarea Țării Românești și Moldovei în provincii otomane.

Cele două plicuri prima zi conțin fiecare câte două din timbrele emisiunii.

Romfilatelia merită toate felicitările pentru această emisiune filatelică, care pune în valoare domnitorii români, dar și arta realizată de marii pictori români.

Îți aduci aminte plaja...

Ana BLANDIANA

Angela BACIU

- Acum, pe măsură ce Memorialul devine o opera de calibru internațional, el a ajuns un punct de referință și pentru clasa politică din România...”
- La întrebarea - tot mai actuală într-o lume globalizată și amenințată să-și piardă reperatele - „Poate fi învățată memoria?”, răspunsul este DA...
- Sunt mai bine de 20 de ani de când regret că... nu mai scriu proză.
- Nu-mi doresc nimic mai mult și nimic nu sper cu mai multă intensitate decât să redevin și prozator.
- ...singură noastră salvare este să ne descoperim scânteia de spiritualitate încă vie, iar poezia este o cale a acestei descoperiri.

Angela Baciu - Doamna Ana Blandiana, este o mare onoare și bucurie pentru mine să putem avea un nou dialog, va mulțumesc foarte mult, ce mai faceți? Nu ne-am mai văzut de multă vreme.

Ana Blandiana: Fac prea multe. Îmi propun mereu să-mi simplific viața, să o eliberez din programări, planuri, proiecte, interviuri, pentru că să rămână mai mult spațiu liber pentru reverie și meditație, pentru scris și citit. Din păcate, nu prea reușesc. Am sentimentul că sunt într-un mixer care se învâрте din ce în ce mai repede și amenință să se oprească prin explozie.

Angela Baciu - Ne apropiem de sfârșitul anului 2011, ați avut un an bun?

Ana Blandiana - Mi-e greu să răspund prin da sau nu. A fost un an în care nu mi-a apărut nici o carte nouă, dar au fost reeditate de Editura „Art” nuvelele fantastice din „Cele patru anotimpuri” și „Proiecte de trecut”, două cărți la care țin foarte mult și care, deși sunt traduse în multe limbi și au avut cronici foarte bune la apariția lor îndepărtată din 1977 și 1982, nu sunt omologate în spațiul literar românesc; vreau să spun că nu sunt considerată și prozatoare. Pe de altă parte, am scris destul de mult și destul de greu la o carte la care lucrez de mai mulți ani, un eseu.

Angela Baciu - Ce așteptați de la 2012 ? Veți termina „Fals tratat de manipulare”?

Ana Blandiana - Aștept să termin această carte care se numește „Fals tratat de manipulare”. Este un eseu pe această temă ilustrat cu exemple din viața mea, ceea ce va face ca multora să li se pară o

carte de memorii. Dar sunt memoriile privite doar prin prisma unei idei.

Angela Baciu - Sunteți unul dintre poeții importanți ai literaturii române contemporane, v-aș ruga să ne întoarcem puțin în timp și să ne aducem aminte de primele încercări literare...

Ana Blandiana - Am povestit de multe ori. Am început să scriu de mică, de la școala primară și în foarte scurt timp, adică încă din perioada în care copiii sunt întrebați „Ce vrei tu să te faci când vei fi mare”, toată lumea era convinsă că eu voi continua să scriu. Am debutat cu două poeme în revista „Tribuna” din Cluj, pe când eram în clasa a XI-a și la puțin timp forurile oficiale din Oradea, orașul în care locuiam, au anunțat toate publicațiile din țară care nu aveau habar de existența mea, că „sub pseudonimul Ana Blandiana se ascunde fiica unui dușman al poporului”. A urmat o interdicție de patru ani!

Angela Baciu - Ce a urmat?

Ana Blandiana - A urmat o „destrângere a șurubului” (s-ar putea scrie studii pentru uzul tinerilor despre sensul acestei locuțiuni care a dominat deceniile de cultură chinuită) și am redebutat, de data asta în „Contemporanul” care era condus de George Ivașcu. Prima carte mi-a apărut în 1964, iar în următorii 20 de ani mi-au apărut - într-o adevărată efervescentă și a scrisului și a luptei cu cenzura pentru a putea publica ce am scris - volume de poezie, de proză, eseuri, am luat premii (ale Academiei și ale Uniunii Scriitorilor), dar și Premiul Internațional „Herder” decernat de universitățile de limba germană din Austria, Germania și Elveția.

Angela Baciu - În 1985 ați fost iar interzisă?

Ana Blandiana - În 1985, am fost interzisă pentru a doua oară pentru patru poezii publicate în revista „Amfiteatru”, care au fost considerate subversive de toată lumea (adică și de cei ce mă admirau pentru asta și de cei ce mă reprimau), iar poemele au început să fie copiate de mână în mii și mii de exemplare: a fost singurul samizdat românesc. Interdicția a durat puțin, pentru că era perioada în care Ceaușescu avea în Occident un nume încă bun și nu voia să și-l piardă. A cedat la primele proteste occidentale. Am reînceput să public, dar era infinit mai greu. Asta m-a făcut să scriu poezii pentru copii, unde cenzura, în mod firesc, era quasi-inexistentă.

Așa se face că l-am pus pe eroul meu, motanul Arpagic, să îl parodieze pe Ceaușescu. Eram convinsă

că nimeni nu va observa. Dar scandalul a fost enorm. A urmat nu numai o nouă interdicție, a treia, care nu s-a sfârșit decât după Revoluție, dar a apărut o mașină care nu se mișca din fața casei, supraveghindu-ne. Am fost țintă unei acțiuni de „spargere a anturajului” (am aflat termenul din cercetările de la Memorial, atunci știam doar că se lansau despre mine cele mai absurde zvonuri, că nu mai avem telefon, că nu mai sosea poșta, că nu mai îndrăznea nimeni să vină la noi). Am parcurs relativ ușor această perioadă dură pentru că - în liniștea pe care o crease în jurul nostru decuparea din contextul social - am început să scriu romanul „Sertarul cu aplauze”, despre care îmi închipuiam că va fi o carte postumă și în care tot ceea ce trăiam devenea materia primă pentru ceea ce scriam.

Angela Baci - După 1989?

Ana Blandiana - După '89 am scris mai puțin decât înainte, din cauza implicării aproape sinucigașe în viața publică: doar trei cărți de poeme noi și câteva cărți de eseuri și interviuri. Nu am mai scris proză (cu excepția ultimelor 50 de pagini din „Sertarul cu aplauze” pe care le-am scris în 1992). Mi-au apărut însă nenumărate reeditări și 45 de volume traduse în 24 de limbi.

Angela Baci - Așa cum se știe, sunteți poetă, dar și o mare luptătoare și apărătoare pentru drepturile omului. Cum a fost acest drum? Ce ați reușit să faceți?

Ana Blandiana - Am reușit să fac mult mai puțin decât am sperat că se poate face, dar asta nu înseamnă că, dacă ar trebui să reiau totul, nu m-aș purta la fel.

Angela Baci - V-aș ruga să ne vorbiți despre „Memorialul de la Sighet”, sunt atât de multe lucruri de povestit celor ce vor să afle adevăruri...

Ana Blandiana - Cu 18 ani în urmă, când am prezentat Consiliului Europei Proiectul Primului Memorial al victimelor comunismului din lume, în oficiosul guvernului Văcăroiu („Vocea României”) se scria sub titlul „Sacrilegiul de la Sighet” că vindem suferință românilor Consiliului Europei (era în 1993, iar România nu era încă, din cauza mineriadelor, membră nici măcar a Consiliului Europei). În același timp, foștii deținuți politici veneau la Sighet - chiar de atunci, când totul nu era încă decât o idee și un început de șantier - cu un fel de recunoștință care mă tulbură profund, pentru că, de fapt, noi eram cei care trebuia să le fim (și le eram) recunoscători. Acum, pe măsură ce Memorialul devine o operă de calibrul internațional, el a ajuns un punct de referință și pentru clasa politică din România, în sensul că o vizită la Sighet poate deveni, în anumite condiții, un certificat de bună purtare. Dar, asta este mai puțin important...

Important este faptul că în lunile de vârf la Memorial sunt peste 1300 de vizitatori pe zi, dintre care 40% sunt străini, 40% tineri și restul români care vor pur și simplu să afle, sau să-și aducă aminte cum a fost și ce a reprezentat comunismul în istoria țării lor. În ceea ce privește reacțiile, îmi place să stau la ușa muzeului și să privesc figurile răvășite de emoție ale celor care au petrecut câteva ore înăuntru. În cele mai multe cazuri pare că au străbătut o experiență existențială.

De altfel, cartea de impresii o dovedește cu prisosință. Memorialul este format din Muzeul de la Sighet și Centrul Internațional de Studii asupra Comunismului, care funcționează în București și este nu numai realizatorul, pe baza unor cercetări proprii, al sălilor muzeului, ci și organizatorul tuturor simpozioanelor și colocviilor, expozițiilor, care se vernisează acolo și devin apoi itinerante în țară sau în străinătate, ca și editorul tuturor cărților publicate sub egida sa. Și, bineînțeles, organizatorul Școlii de vară, cea mai importantă dintre toate acțiunile și evenimentele care se desfășoară la Sighet. Școală de vară, care a început la patru ani după începerea Memorialului (anul acesta a fost cea de a 14-a ediție), este cred cea mai eficientă dintre manifestările care se desfășoară acolo. Au trecut prin ea până acum aproape 1500 de tineri (câte 100 pe serie, pentru că nu avem mai mulți bani), care au intrat printr-un concurs unde au fost de obicei câte 4-5 pe un loc. Rectorul acestei adevărate instituții de învățământ este Stephane Courtois, autorul „Cărții Negre a Comunismului”, iar profesori sunt istorici, sociologi, scriitori, filozofi, lideri de opinie din România, din celelalte foste țări comuniste și specialiști în istoria comunismului din Europa occidentală și din Statele

Unite. La împlinirea a 10 ani de la funcționarea acestor cursuri de-a dreptul fascinante - nu numai prin temele conferințelor prestigioase, ci și prin discuțiile care le urmează (și unele și altele sunt publicate în fiecare an în seria de volume „Școala Memoriei”) - am organizat o reuniune cu foștii elevi, dintre care unii se aflau la mari universități occidentale că doctoranzi, alții ajunseseră profesori de istorie ei înșiși, iar alții terminaseră studii de natură tehnică sau științifică, fără legătură cu ceea ce învățaseră la Sighet.

Toți fără excepție, însă, au mărturisit că participarea la cursurile de la Memorial i-a marcat și le-a influențat perspectiva asupra lumii și felul de a înțelege și de a reacționa la provocările prezentului. Pentru că Memorialul nu este un drum spre trecut, ci unul spre prezent și spre viitor, pe care nu le putem înțelege și construi decât în măsură în care înțelegem ce și de ce am trăit ceea ce am trăit reconstruind memoria colectivă. La întrebarea - tot mai actuală într-o lume globalizată și amenințată să-și piardă reperele - „Poate fi învățată memoria?”, răspunsul este DA, nu numai că o formă de optimism, ci și că singură formă posibilă să ne salvăm din trecut. Cea mai mare frustrare a tinerilor este precaritatea sau chiar inexistentă modelelor. În acest sens, Memorialul de la Sighet este, paradoxal, reconfortant tocmai prin suferință extremă pe care o prezintă și căreia i-au rezistat cu demnitate mari personalități politice, spirituale, culturale, autentice modele nu numai prin opera, ci și prin moralitatea lor.

Angela Baci - De cine este foarte apropiată doamna Ana Blandiana?

Ana Blandiana - M-am căsătorit la 18 ani și sunt căsătorită și acum cu Romulus Rusan, o căsătorie care, dincolo de iubire, cuprinde și prietenia și colegialitatea, o legătură atât de puternică, încât lasă puține valențe care pot fi satisfăcute în afară. În orice caz, în măsura în care am avut prieteni, i-am avut împreună, iar dintre ei cel mai apropiat și cel mai constant, din prima tinerețe până acum, este Ion Pop.

Angela Baci - Vă rog să citiți un poem!

Ana Blandiana - Un poem vechi, la care țin din ce în ce mai mult: „Îți aduci aminte plaja” din volumul „Octombrie, Noiembrie, Decembrie”.

Îți aduci aminte plaja

Acoperită cu cioburi amare / Pe care

Nu puteam merge desculți? / Felul în care

Te uitai la mare / Și spuneai că m-ascuți?

Îți amintești Pescărușii isterici

Rotindu-se-n dangățul / Clopotelor unor nevăzute

biserici / Cu hramuri de pești, / Felul în care

Te îndepărtai alergând înspre mare

Și-mi strigai că ai nevoie / De depărtare

Ca să mă privești? / Ninsoarea / Se stingea

Amestecată cu păsări In apă,

Cu o aproape bucurioasă disperare

Priveam / Urmele tălpilor tale pe mare / Și marea

Se-nchidea ca o pleoapă

Peste ochiul în care-așteptam. ”

Angela Baci - Aveți regrete? Este ceva ce v-ați fi dorit să faceți și nu ați făcut încă?

Ana Blandiana - Sunt mai bine de 20 de ani de când regret că... nu mai scriu proză, că am o viață prea agitată pentru a-mi permite să stau la masa de scris ore și ore, și săptămâni după săptămâni, așa cum se întâmplă arunci când am scris „Proiecte de trecut” și „Sertarul cu aplauze”. Nu-mi doresc nimic mai mult și nimic nu sper cu mai multă intensitate decât să redevin și prozator.

Angela Baci - Ați avut modele literare în școală, în viață?

Ana Blandiana- În școală, am admirat-o cel mai mult și mi-a marcat formarea în cea mai mare măsură profesoara de istorie. Avea un patriotism în același timp ardent și dinamic, încărcat de suferință, care ne transmitea istoria ca pe o datorie a părinților pe care va trebui s-o plătim. Toate implicările mele de mai demult și de acum nu mă îndoiesc că au legătură cu durerea ei asumată în fața istoriei pe care ne-o preda nu numai în sensul învățării, ci și în sensul încredințării ei pentru a fi dusă mai departe.

Dintre scriitorii, în adolescență, l-am iubit cel mai mult pe Camil Petrescu. I-a fost model nu scriitorului care aveam să devin și cu care, evident, nu se înrudește artistic, ci intelectualului care sunt și care a luat de la el, ca pe o boală - incurabilă, dar fascinată de ea însăși - nevoia de a vedea idei.

Angela Baci - Ce lucrați acum?

Ana Blandiana - Ultimele capitole ale cărții despre care vă spuneam că va apărea la toamnă.

Angela Baci - Ați declarat într-un interviu anul trecut că „vă simțiți scriitoare mai mult în străinătate”. De ce?

Ana Blandiana - Pentru că, în timp ce la noi interesul pentru lectură este în scădere și primează goana după valorile materiale, în Apus funcționează un fel de oboseală de societatea de consum, sentimentul că (pentru a-l cita pe Malraux: „Secolul 21 va fi religios sau nu va fi deloc”) singura noastră salvare este să ne descoperim scânteia de spiritualitate încă vie, iar poezia este o cale a acestei descoperiri.

Angela Baci - Cum arată o zi din viața dumneavoastră?

Ana Blandiana - Dacă sunt la țară - dar asta se întâmplă cu certitudine numai două luni pe an: în august și la sfârșitul și începutul anului - mă trezesc

pe la nouă și întregă zi alternez scrisul cu cititul și cu plimbările care fac parte tot din scris. Adorm, în general, pe la trei, când opresc și muzica (preclasiți, clasiți, romantici) care m-a însoțit toată ziua.

Angela Baci - Dacă sunteți acasă în București?

Ana Blandiana - Dacă sunt la București, mă trezesc la opt, ajung la birou la Fundație pe la 11 (Fundația Academia Civică este cea care a realizat și administrează Memorialul) unde stau până pe la 17 într-o veșnică agitație, întâlnind zeci de oameni pe zi, colaboratori, ziariști, parteneri de proiecte din diverse țări, designeri, arhitecți, tineri care vor să le citească manuscrise, bătrâni foști deținuți politici.

Ajungem acasă pe la 18, când improvizăm și mâncăm masa de prânz, apoi privim la jurnalele de actualități și, dacă mai avem putere, ne așezăm la masa de scris pentru câteva ore (vorbesc mereu la plural, pentru că soțul meu are același program ca și mine). Adorm pe la 12 sau 1, dacă nu cumva am insomnie și atunci, după ce nu mai pot citi, deschid televizorul și ...las filmele proaste să mă adoarmă. (2011)

II

Angela Baci - Iată-ne, din nou la „Zilele Convorbiri Literare” la Iași, cu lecturi, lansări de cărți, ne revedem cu bucurie, aflăm ce volume au mai apărut, ce fac poezii...

Ana Blandiana - Întotdeauna la Iași m-am simțit bine într-un fel aproape miraculos, în sensul că nu sunt capabilă să despart cu totul prezentul de aura istoriei literare din care sunt fericită că mă pot împărtăși. A participa la „Zilele Convorbirilor literare” este o formă de întoarcere în timp, iar pe de altă parte un prilej de a simți că prietenia literară nu este doar un mit al secolului 19, ci o realitate pe care o simt în jurul meu vie. Întotdeauna m-am întrebat, la Prelecțiunile Junimii și la atâtea alte evenimente care m-au adus la Casa Pogor sau la Casa cu Absidă, dacă acea atmosferă de armonie și comunicare literară, care la București a dispărut de mult, există la Iași mereu, și nu sunt atât de optimistă sau naivă să cred asta, dar și numai faptul că pot să transmită oaspeților sentimentul de acasă în istoria literaturii, dovedește că scriitorii ieșeni au un simț al tradiției pentru care le sunt recunoscătoare.

Angela Baci - Am auzit zilele acestea că s-a propus că Iașul să devină „capitală culturală”, ce părere aveți?

Ana Blandiana - Imposibil și, în plus, este genul de vis care îndeamnă la fapte, care stă la temelia unor noi trepte. Știu că și Clujul nutrește acest vis și Timișoara, iar această concurență nu le poate fi decât de folos. După cum poate fi de folos culturii în general.

Îmi amintesc că am participat o dată, cu mai mulți ani în urmă, la un extraordinar festival de poezie la Cordoba și mirându-mă eu de fastul și anvergura manifestărilor, am întrebat cum de Primăria investește atât de mult în cultură și mi s-a spus că secretul este dorința orașului de a deveni capitală culturală europeană.

Angela Baci - Pentru că vorbim de capitală europeană, credeți că literatură noastră este cunoscută în lume?

Ana Blandiana - De cunoscut, cultural vorbind, se cunoaște din ce în ce mai mult. Gândiți-vă la premiile luate la festivalurile cinematografice, la cărțile traduse, tot mai numeroase. În mod evident, integrarea europeană funcționează și în acest domeniu. Și, ca și în celelalte domenii, totul depinde în cele din urmă de noi. În ceea ce mă privește, nu am avut niciodată complexe nici de inferioritate, nici de superioritate. Și nu mi-a dat niciodată nimeni prilejul să mă simt un european de mâna a doua.

Angela Baci - Avem traducători, oameni care să se dedice cărții, s-o facă cunoscută și în alte spații culturale?

Ana Blandiana - Cei care acum sunt de vârstă a doua sunt cei ce au învățat limba română la cursurile de la Sinaia a anilor 70, la seminariile de romanistică cu lectori români ai marilor universități europene. Acestei strălucite pleiade i s-au adăugat în ultimul deceniu tinerii care veneau la cursurile de la Mogoșoia organizate de ICR (sper din toată inima că există în continuare). În Germania am avut în plus norocul scriitorilor sași sau șvabi care au plecat din România lui Ceaușescu, dar au continuat să se simtă aparținând, ca traducători, literaturii române. Și mai există fenomenul celor care se îndrăgostesc de România, își cumpără o casă sau chiar se mută la noi, apoi îi învață limba și îi descoperă literatura.

Angela Baci - Scriitorii români participă în ultima vreme la multe evenimente internaționale, târguri de cărți, festivaluri...

Ana Blandiana - Da, în ultimii ani am fost invitați de onoare la Târgurile de la Madrid, Torino, Paris, Stockholm. Sper ca seria să continue. Totul va depinde de cum va funcționa Institutul Cultural Român.

Angela Baci - Și o ultima întrebare: credeți în prietenia literară?!

Ana Blandiana - Din păcate, prietenia literară ține în general de perioada debutului, a cenaclurilor, a solidarității de generație. Există generația celor de 20 de ani. Nu există generația celor de 80 de ani. Tocmai de asta vă spuneam că atmosfera Iașului este miraculoasă pentru că reinventează mitul atât de tonic al prieteniei dintre scriitori.

DICȚIONAR - Artiști plastici gălățeni (163)

Corneliu STOICA

IONESCU-POPA, Camelia - pictor. S-a născut la 16 ianuarie 1979 în Galați. A absolvit Liceul de Artă „Dimitrie Cuclin” din orașul natal (1997) și Universitatea Națională de Artă din București, Facultatea de Arte Plastice, Decorative și Design, Secția Pictură Monumentală, clasa profesorului Viorel Grimalschi (2002). Expoziții personale: Icoane - World Trade Center, București (2001); Mănăstirea Ortodoxă „Buna vestire”, Mandanici - Sicilia, Italia (2006); Centrul Russia Ecumenica, Roma - Italia (2008); Parohia românească ortodoxă Sf. Agata, Catania (2008); Biserica românească „Sfinții Arhangheli” și Biserica „Saint Sulpice”, Paris - Franța (2008); Episcopia Velletri, Lazio - Italia (2008); Biblioteca centrală, Oeiras - Portugalia (2008); Muzeul de Arheologie, Lisabona - Portugalia (2008); Catedrala romanică Se, Lisabona - Portugalia (2009); Institutul Cultural Român, Lisabona - Portugalia (2009); Expoziție de pictură și bijuterie contemporană, Cafeneaua Culturală „La Vulturi”, București (2014); Centrul Cultural „Ion Mănu”, Otopeni, București (2014); Galeria „Rost & more”, București (2015); Expoziția „Catapetasma euharistică - prag pascal al împărăției”, Palatele Brâncovenești de la Mogoșoaia, Galeria „Cuhnia” (împreună cu soțul său, Ioan Popa

(25 martie - 15 aprilie 2015); „Sinonime”, expoziție de pictură și bijuterie, Centrul Cultural Palatele Brâncovenești, Galeria „Foișor”, Mogoșoaia (2016); „Firese”, pictură, proiect Asociația Culturală ARTAR, Casa cu rost, București (2017); „Mir și borangic”, expoziție de pictură și iconografie deschisă la Galeria Romană, București” (2019), Muzeul Istoriei, Culturii și Spiritualității Creștin de la Dunărea de Jos Galați, Sala „Sergiu Dumitrescu” (2019), Liceul Pedagogic Ortodox „Anastasia Popescu”, București (2020), Galeria de Artă „Dumitru I. Grumăzescu”, Iași (2020); „Mir și Borangic-Omagiu Brâncovenilor”, Complexul Național Muzeal „Curtea Domnească”, Târgoviște, Palatul din Ansamblul Brâncovenesc de la Potlogi (2020). Participări la expoziții de grup: „Serile Filocalice”, Palatul Patriarhiei, București (1999); Galeria de Artă „Apollo”, București (2001); Muzeul Țăranului Român, București (2001, 2002); Parohia „Santa Maria del Carmine”, Manfredonia -Italia (2002); „Fiera del levante”, Bari - Italia (2003); Galeria „Russia Ecumenica”, Roma - Italia (2003); „ArtExpo”, Teatrul Național, București (2004); U. A. P. București, Bacău și Craiova (2005); Muzeul Etnografic, Belgrad, Serbia, sub patronajul U.N.E.S.C.O.(2005); Galeria „Senso”, București (2006); Congresul Religios Internațional „Kairos”, Bari - Italia (2006); Strasbourg, Paris și Rusia, sub patronajul U.N.E.S.C.O. (2007 - 2008); Biserica San Eusebio, Roma - Italia (2008); Anuala de Artă religioasă, Biblioteca Națională a României, București (2014); Expoziția „Darul Iconarului”, Galeria Delta, Arad (2014); Simpozionul Național „Iconari în Otpeni”, ediția a III-a, workshop (2014); „După-amiaza culorilor”, proiect Asociația Culturală ARTAR, Centrul Cultural și de Tineret pentru U. N. E. S. C. O. „Nicolae Bălcescu”, București (2017); Concursul Național „Icoana ortodoxă - lumina credinței, ediția a VIII-a, Palatul Patriarhiei Române, București (2019); „Chipuri de Sfinți Vindecători” - expoziție a pictorilor iconografi din Galați și Brăila, Muzeul Istoriei, Culturii și Spiritualității Creștine de la Dunărea de Jos, Galați (2019). Lucrări de Artă Monumentală religioasă (în colaborare cu soțul său, pictorul Ioan Popa): Iconostasul Mitropoliei Ortodoxe Române pentru Germania și Europa centrală, Nurnberg, Germania, tempera pe lemn (2001); Iconostasul bisericii parohiale Costești (Gorj), tempera pe lemn (2001); Baptisterul bisericii parohiale „San Giuseppe”, Manfredonia, Italia, frescă în stil bizantin (2002); Baptisterul bisericii parohiale „Santa Maria dell

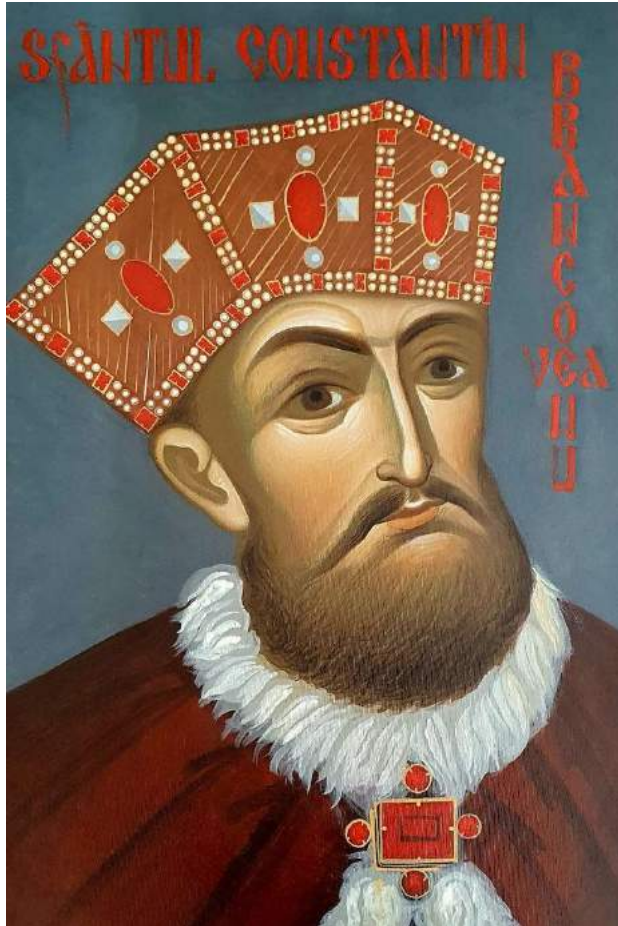

Imaculata”, Monte S. Angelor, Italia, frescă în stil bizantin (2002); Baptisterul bisericii parohiale „Santa Maria del Carmine”, Manfredonia, Italia, frescă în stil bizantin și acrilic pe pânză (2002); Capela sanctuarului „San Michele sul Gargano”, Monte S. Angelo - Foggia, sec. V - VI, frescă în stil bizantin (2003), Altarul paraclisului bisericii ortodoxe Sf. Napa, Limassol, Cipru, acrilic (2003)); Baptisterul bisericii parohiale „Spirito Santo”, Manfredonia, Bari, Italia, frescă în stil bizantin (2004); Biserica parohială, scenă timpan exterior, Aiud, jud. Alba, mozaic (2004); Catedrala Sf. Napa, Limassol - 1897, Cipru, frescă (2005); Altarul bisericii parohiale „SS. Crocifisso”, Barletta - Bari, Italia, acrilic (2005 - 2006); Altarul bisericii parohiale „SS. Redemptore”, Manfredonia, Italia, acrilic (2006); Biserica Spitalului de Copii „Grigore Alexandrescu”, București, frescă (2006 - 2007); Biserica „Sfânta treime” a Mănăstirii Afteia (Cioara), județul Alba, frescă (2008 - 2010); Biserica „Sfinții Ioan Botezătorul, Teologul și Gură de Aur” și „Sfinții Martiri

Brâncoveni”, parohia Alba lulia - Cartier Nou II, frescă (2012 - 2015).

Camelia Ionescu-Popa a evoluat împărțindu-se cu dăruire și har între pictura iconografică, pictura monumentală religioasă, pictura laică și arta bijuteriilor.

Lucrând mult timp alături de soțul său, pictorul Ioan Popa, în Italia, la Bari, unde a realizat veșmântul liturgic al unor locașuri de cult, și-a însușit foarte bine canoanele picturii bizantine, formându-și un stil propriu și o viziune care le-au dat amândurora posibilitatea să se adapteze la orice spațiu, în funcție de arhitectura și specificul fiecăruia. În spiritul tradiției bisericești a pictat sute de icoane cu Maica Domnului și Iisus Hristos, cu sfinți, îngeri, serafimi, heruvimi, cu sene biblice, cu chipul unor voievozi-ctitori de așezăminte religioase celebre (Neagoe Basarab, Constantin Brâncoveanu, Ștefan cel Mare), folosind tehnici și suporturi diferite. S-a aplecat cu pasiune asupra studierii iei românești, i-a pătruns particularitățile artistice și cromatice, realizând excepționala expoziție de pictură și

iconografie „Mir și Borangic”, găzduită în septembrie-octombrie 2019 și de Galați, în Sala „Sergiu Dumitrescu” din cadrul Muzeului Istoriei, Culturii și Spiritualității Creștine de la Dunărea de Jos. În legătură cu această expoziție, în care își dau mâna într-o fericită simbioză tradiția creștină și arta tradițională românească, artista declara cu prilejul vernisajului de la Liceul Pedagogic „Anastasia Popescu” din Capitală: „Această expoziție este în primul rând o căutare, o cercetare pe care o întreprind ca artist plastic. Este un limbaj prin care pot deschide noi orizonturi compoziționale. Ia românească este un simbol ce valorifică ideea de cruce. Este crucea care s-a cusut fir cu fir în portul popular românesc, iar dacă privim cu atenție vom vedea acest simbol și în icoană, ia stă în strânsă legătură cu viața pământească a omului care a purtat-o, totul se învârtă în jurul crucii”.

Pictura laică a Cameliei Ionescu-Popa își are izvorul de inspirație în lumea reală, pe care artista o transfigurează, o ridică la rangul de metaforă și simbol, plămăind o nouă realitate, ce poartă amprenta propriei personalități. Pictorița a realizat tablouri reprezentând naturi statice cu flori, cu fructe românești și exotice, cu elemente de recuzită provenind din săpături

arheologice, dar și interioare și foarte multe peisaje. În naturile statice, ea așează pasta uneori în tonalități surdinizate, discrete, alteori materia picturală este consistentă, dobândind sub penelul acesteia străluciri de smalt și sonorități muzicale. Des întâlnim în picturile sale motivele ferestrei și ușii/porții, simboluri ale deschiderii spre lume, spre noi orizonturi ale cunoașterii, dar având și conotația regăsirii de sine, a descoperirii unor resurse creative interioare nebănuite altădată.

Peisajele sale surprind aspecte ale naturii văzute în rotirea ciclică a anotimpurilor, precum și în diferite momente ale zilei și nopții, sau înaintea, în timpul desfășurării sau după unele fenomene meteorologice („Dimineață de vară”, „Peisaj de toamnă”, „Toamnă”, „În lumina lunii”, „Lumina de seară”, „Apus la firul ierbii”, „Noapte”, „Oglindiri”, „Adiere”, „Grădina”, „Înainte de ploaie”, „Chiparoși”, „Liniște” etc.). Sunt peisaje care se desfășoară pe spații întinse, fixate pe pânză în acorduri cromatice armonioase, predominând verdele, albastrul, galbenul, roșul și ocrul. Adesea, în peisajele sale observăm prezența discretă a siluetei vreunui locaș de cult, a unui turn, a unei troițe, a unei case țărănești sau ne întâmpină toaca ce cheamă enoriașii la rugăciune. „Cornelia Ionescu Popa, scrie criticul de artă Roxana Bărbulescu, care i-a și curatoriato expoziția de pictură intitulată „Firesc”, face parte din generația artiștilor pentru care pictura tradițională nu și-a consumat toate resursele, iar firescul ce se naște din dragostea ei pentru natură, pentru colțurile pitorești, poate lua forma mai multor subiecte demne de a fi transpuse pe pânză. Prin lucrările ei, aceasta exprimă o viziune personală asupra lucrurilor simple din jurul nostru, pe care le aduce în prim plan, conferindu-le prețiozitate și ne îndeamnă prin intermediul lor la acea stare de calm, de liniște interioară de care mereu uităm în agitația zilnică”.

Bijuteriile create de Camelia Ionescu-Popa (coliere, salbe, talismane, cercei, brățări, inele, broșe etc.) cuprind o gamă largă de modele, unele având valoare de unicat. În realizarea lor, artista folosește pietre semiprețioase (ametist, agat, safir, jad, onix, amazonit), perle naturale, argint 925, aur, sidef, sticlă de Murano, lapis lazuly, lut ars, piele, pigmenți speciali de diferite culori și nuanțe. Confectionate cu sensibilitate și bun gust în forme variate, originale, asociate unei vestimentații elegante, ele dau o notă de distincție și noblețe persoanelor feminine care le poartă.

Morphochroma

Potențial creativ superior

(Salonul de iarnă 2020/2021)

Deschis în prezența unui public disciplinat, care a respectat regulile impuse de autorități pentru prevenirea infectării cu virusul Sarscov 2, Salonul de iarnă al Filialei Galați a U. A. P. R. a reunit pe simezele Galeriilor de Artă „Nicolae Mantu” un număr de 47 de lucrări de pictură, sculptură, grafică, artă decorativă, frescă, mozaic, instalație, obiect și caricatură semnate de artiști aparținând tuturor generațiilor, de la septuagenarii Nicolae Cărbunaru, Teodor Vișan și Ioan Murariu-Neamț, până la debutanții Florentina Stănescu, Cristina Popa, Aurel Stoica și Cristian Rosenkrentz. Au revenit în matca Filialei la care au debutat Crenguța Macarie, Rodica Gherghinoiu și Monica Turcu, pictorițe care, deși locuiesc în Galați, între timp au devenit membre ale U. A. P. R., prima, la Filiala Brăila, celelalte două, la Filiala Vrancea.

Genul peisajului poate fi urmărit în creația mai multor pictori și graficieni. Nicolae Cărbunaru a surprins aspectul unei clădiri gălățene aflate în plin proces de deteriorare, deși arhitectura sa o recomandă să fie reabilitată, tăcând parte din istoria trecută, care merită să fie păstrată, a Galațiului („Bulina roșie”). Teodor Vișan s-a oprit asupra imaginii Cetății Medievale Sighișoara, construită în secolul al XII-lea de coloniștii sași, scoțând în evidență specificul și frumusețea arhitecturii acestui monument istoric înscris

în lista patrimoniului cultural UNESCO. Prin proiectarea pe frontispiciu a unui arlechin, care ține în mâna stângă o sabie, iar în dreapta balanța justiției având pe un taler un craniu uman, iar pe celălalt o candle aprinsă, pictorul îi conferă edificiului o valoare simbolică, accentuând o anumită latură dramatică din existența acestuia. Gabriela Georgescu, în stilul ei realist-decorativ, aduce în prim-plan o priveliște fermecătoare, de mare amploare, a Dunării și a Munților Măcinului. Tabloul este unul dintre cele mai frumoase din expoziție, liric prin excelență, care emană poezie, liniște, calm și însuflă privitorului sentimentul tonic al dorinței de a cunoaște pe viu peisajul materializat de artistă pe pânză („Malul Dunării”). Din mediul acvatic se inspiră și Jana Andreescu („Lumea apelor”) și Liliana Tofan („Dunărea”); Gheorghe Andreescu (Citadină”) și David Sava („Peisaj venețian”) evocă imagini semnificative ale orașului construit pe cele 118 insule ale lagunei formată la vărsarea unor importante ape ale Italiei în Marea Adriatică; Sterică Bădălan împarte spațiul plastic al lucrării, care în zona mediană are figurat un șir de case țărănești, în mai multe registre verticale („Secțiuni în peisaj”). Maria Dunavătu immortalizează dealurile molcome dintr-o localitate vecină cu Galați („Dealurile Tuluceștiului”); Sculptorul Valentin Popa prezintă un

Gheorghe Andreescu - Citadina

Olimpia Stefan - Gratie

Roland Pangrati - Phoenix

remarcabil desen alb-negru, lucrat cu minuțiozitate, cu foarte multe elemente de detaliu, intitulat „Moara veche”. Tot numai în alb-negru, Ana-Maria Cocoș plămăduiește un peisaj în care fructifică excelent tehnica clar-obscurului („Simfonia Anei”). Alți artiști care expun peisaje, precum Simona Pascale („Iarnă în Bucovina”), Ștefan Axente („Dimineață cu Elon Musk”), Ioana Musinchevici („Labirintul alb”), Rodica Gherghnoiu („Peisaj cosmic”) preferă să se exprime în cheie abstractă, mizând pe puterea de sugestie a culorii; Roland Pangrati realizează o interpretare personală a unei cunoscute legende egiptene antice („Phoenix”).

Abordarea portretului poate fi urmărită în tablourile semnate de Creguța Macarie („Diegeză”), „Cristina Popa („Te cunoști?”), Florentina Stănescu („Nu întoarce privirea”), Liliana Jorică-Negoescu („Alter Ego”), Olimpia Ștefan („Grație”), Comei Corcăcel („Pierrof”). Claudiu Radu rememorează vremuri ale Imperiului Roman, figurând pe suportul de pânză, din profil, bustul unui soldat cu un superb coif („Timpuri”). Compoziția cu mai multe personaje este cultivată de Ioan Murariu-Neamț („Panta rei”), Comeliu Nicolaescu-Burlacu („Dunărea în trepte de viață”), Aurel Stoica „Veritas Sacres”) și Mihaela Brumar („Secvențe”). Cristina-Iulia Popescu continuă ciclul având ca temă Zodiacele europene („Capricorn”).

Gheorghe Nour - Fereastra sufletului

Nudul este motivul din lucrările lui Ioan Tudor („Tors”) și Valentin Huiban („Izolată”).

Sculptura expusă, mai puțină de data aceasta, este datorată plasticienilor Adrian Vădeanu („Protector”), Gheorghe Nour („Fereastra sufletului”) și Bogdan Murariu („Mesager”). Instalație prezintă Tudor Șerban („Inter Ego Prinț”) și Monica Turcu („WAITING AROUND TO DIE”); artă decorativă - Sorina Fădor Vădeanu („înger vegetal”), frescă - Adriana Chebac („Grădina”, „Tron,”), mozaic - Eduard

Coman („Pasărea albastră și oul fericirii”), colaj - Basarab Păltănea („Una din aceste zile”), caricatură - Florian Doru Crihană („Sosirea la Strasbourg”) și Pavel Botezatu („Trio”).

Manifestare de o mare varietate tematică și stilistică, de viziuni și tehnici de realizare artistică, Salonul de iarnă constituie un act de cultură major, care evidențiază încă o dată potențialul creativ superior al membrilor și colaboratorilor Filialei gălățene, ca și strădania acestora de a fi în pas cu evoluția artei naționale românești contemporane și, bineînțeles, a celei internaționale.

Valentin Popa - Moara veche

Liliana Jorica Negoescu - Alter ego

Revista Dunărea de Jos
EDITOR: CONSILIUL JUDEȚEAN GALAȚI
Președinte: *COSTEL FOTEA*
CENTRUL CULTURAL „DUNĂREA DE JOS”
Manager: *Viorel Sandu*

Str. Domnească nr. 61, Galați, cod. 800008
tel.: 0236 418400, fax: 415590, e-mail: office@ccdj.ro
ISSN: 1583 - 0225

Din sumar:

Ziua Mondială a Poeziei 2021 - Proiect „Poezia la semafor” – p. 2,3,4,5,6,7,8,9,10,11; Caleidoscop – p. 12; Din coroana de spini a României, autor Nicolae Bacalbașa – p. 15; Strada Domnească, autor Victor Cilincă – p. 16,17; Cursanții Școlii de Arte – p. 18,19,20; Un city Break în Galați, autor Ilie Zanfir – p. 21,22,23; Coregrafi, autor Ioan Horujenco – p. 24,25,26; Pontoniera, autor Violeta Ionescu – p. 27; Scrisoteca, proiect inițiat de Florina Zaharia – p. 28,29,30; Un mic paradis gălățean, autor Mihaela Popa – p. 31; Poezie cu Soare Claudiu – p. 32,33; Traista cu tradiții, autor Dan Horgan – p. 34,35; In memoriam C. Gh. Marinescu de Pompiliu Comșa – p. 36,37; Cronică de Octavian Mihalcea – p. 38; Domnitori români în pictură, autor Radu Moțoc – p. 39; Interviu cu Ana Blandiana realizat de Angela Baciuc – p. 40,41,42,43; Dicționar artiști plastici gălățeni, autor Corneliu Stoica – p. 44,45,46; Morphochroma, autor Corneliu Stoica – p. 47,48,49;

Responsabilitatea pentru conținutul opiniilor, argumentelor sau părerilor aparține, în exclusivitate, autorilor.

Materialele primite, publicate sau nepublicate, nu se înapoiază. Redacția revistei nu împărtășește întotdeauna ideile conținute în textele publicate.

Alte detalii despre activitatea Centrului Cultural „Dunărea de Jos” Galați pot fi aflate pe pagina web a instituției (www.ccdj.ro) sau pe pagina de facebook *Centrul Cultural Dunărea de Jos Galați*. Arhiva parțială a revistei se găsește pe site-ul instituției.

Revista *Dunărea de Jos* este membru APLER (Asociația Publicațiilor Literare și a Editurilor din România).

CONSILIUL LOCAL
GALATI
CENTRUL CULTURAL
DUNAREA DE JOS
CONSILIUL JUDEȚEAN
GALATI

Poate n-ai să mori de dor
Cât aștepti la semafor.
Poate gândurile toate,
Adunate-ntr-o mânășă
Sau un umăr de papușă
Vor ieși de după ușa.
Cine știe? Poate, poate...

Marius Grama

CONSILIUL LOCAL
GALATI
CENTRUL CULTURAL
DUNAREA DE JOS
CONSILIUL JUDEȚEAN
GALATI

Prin mine mergi la cea dintâi durere
Spre oaza scufundată în tăcere
Spre asimptota care-n valuri pleacă
Prin mine mergi la ziua cea de ieri
Ca printr-un estuar de ore arse
Prin mine treci din Azi spre Nicăieri

Viorel Dinescu

CONSILIUL LOCAL
GALATI
CENTRUL CULTURAL
DUNAREA DE JOS
CONSILIUL JUDEȚEAN
GALATI

Noaptea, când unii îngeri dorm
iar alți-s duși în promenade
îmi pun privirea de smaralde
și plec ușor, cu pas inorm,
spre ascunzișul de sub pod.
Îmi fac în mîntea mea un nod
să nu uit când te văd, să torc.

Victor Cilincă

CONSILIUL LOCAL
GALATI
CENTRUL CULTURAL
DUNAREA DE JOS
CONSILIUL JUDEȚEAN
GALATI

știi, am primit o scrisoare de la freud,
îmi spunea să nu mai fluiet
după pescăruși.
să număr pașii
înapoi până la mare
și să nu-i uit pe scufundati.

Angela Baciu

CONSILIUL LOCAL
GALATI
CENTRUL CULTURAL
DUNAREA DE JOS
CONSILIUL JUDEȚEAN
GALATI

nesabuința crengii de cires
înflorind spre un om
într-o iarnă care există!

Stela Iorga

CONSILIUL LOCAL
GALATI
CENTRUL CULTURAL
DUNAREA DE JOS
CONSILIUL JUDEȚEAN
GALATI

ce mică se face lumea
în fiecare zi tot mai mică
cum să o apăr cu mâinile mici
și ce să-i spun în puține cuvinte
hei micuțo
câtuțele meu mi-a promis
că va scormoni în pământ
să mă caute

Dana Potorac

Poezie la semafor.

CONSILIUL JUDEȚEAN
GALAȚI

CENTRUL CULTURAL
DUCHEA VILJOS
CONSILIUL JUDEȚEAN
GALAȚI

Noaptea, când unii îngeri dorm
iar alții s-au dus în promenade
îmi pun privirea de smaralde
și plec ușor, cu pas înform,
spre ascunzișul de sub pod.
Îmi fac în mintea mea un nod
să nu uit când te văd, să torc.

Victor Cilincă

Poezie la senațor

21 Martie
Ziua Mondială a Poeziei

Ziua Mondială a Poeziei

Galati, cod 800008, str. Domnească, nr. 61
Tel.-Fax: 00-40-236-418400; 00-40-236-415590
E-mail: office@ccdj.ro-revistadunareadejos@ccdj.ro
www.ccdj.ro